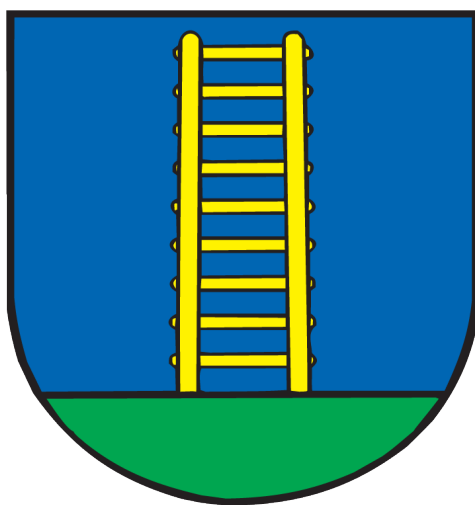

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE NIŽNÁ POLIANKA
NA ROKY 2019 – 2027**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027
Územné vymedzenie :	Obec Nižná Polianka, kód okresu: 701, kód obce: 519634
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	5.11.2019
Dátum platnosti:	6.11.2019 – 31.12.2027
Verzia¹	1.0
Publikovaný verejne:	6.11.2019

Obsah

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Úvod.....	4
1 Analytická časť	7
1.1 Súhrnná charakteristika územia	7
1.1.1 Symboly obce Nižná Polianka.....	10
1.2 Sociálna charakteristika	11
1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku	11
1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity	14
1.2.3 Prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva	16
1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie.....	18
1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania	19
1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie	20
1.2.7 Domový a bytový fond	23
1.3 Ekonomická charakteristika	24
1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel.....	24
1.3.2 Doprava	26
1.3.3 Kultúrohistorické hodnoty územia	26
1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	30
1.3.5 Vzdelávanie a školstvo	32
1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne	32
1.3.7 Hospodárenie obce.....	33
1.4 Environmentálna charakteristika.....	36
1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery.....	36
1.4.2 Hydrologické pomery	36
1.4.3 Klimatické pomery	36
1.4.4 Pedologické pomery	37
1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia	40
1.4.6 Chránené územia prírody.....	41
1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK	42

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

1.6 SWOT analýza	43
2 Strategická časť	46
3 Programová časť	49
4 Realizačná časť	51
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	51
4.2 Komunikačná stratégia	51
4.3 Monitorovanie a hodnotenie	52
4.4 Akčný plán	53
5 Finančná časť	55
Záver	63
Prílohy	64

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka (ďalej len „Program rozvoja obce“, resp. „PRO“) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku Prešovský samosprávny kraj, na území ktorej sa obec Nižná Polianka nachádza.

Povinnosť obce vypracovať PRO vyplýva zo zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec **pri uplatnení partnerstva**. **Partnerstvo** je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Sociálno-ekonomickí partneri sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Základné princípy tvorby PRO:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia, - je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce v oblasti hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Existenciou PRO obec Nižná Polianka zvýši svoje šance získať finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na realizáciu projektov, keďže musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojím PRO.

Program rozvoja obce vychádza zo stratégie EURÓPA 2020, v ktorej základom sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority: inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027

Program rozvoja obce Nižná Polianka sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (ekonomická, sociálna a environmentálna). Programová časť dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PRO. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy, a je neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

PRO Nižná Polianka rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“- § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA.

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozpočet obce na rok 2019

Účtovná závierka obce Nižná Polianka r. 2018

Výročná správa obce Nižná Polianka za r. 2017

Územný plán obce Nižná Polianka

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020

Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja

Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 - 2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2016 - 2020

Územný plán PSK

Regionálna inovačná stratégia PSK 2015-2020

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja

Výročná správa PSK za konsolidovaný celok za rok 2017

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (2014)

Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020

Stratégia Európa 2020

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011

1 Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Pri spracovaní analytickej časti PRO Nižná Polianka na roky 2019-2027 bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, SODB 2011), Infostat, z web stránok wikipédia, e-obce, mesta-obce, z portálu štátnej ochrany prírody, z web stránky MŽP SR, MPRV SR, MDVaRR SR a MV SR, z web stránky Prešovského samosprávneho kraja (www.po-kraj.sk), z web stránky obce Nižná Polianka (<http://www.obecniznapolianka.sk/>) od občanov obce Nižná Polianka prostredníctvom dotazníkov a od starostu obce. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

1.1 Súhrnná charakteristika územia

Obec Nižná Polianka leží pod chrbtom Nízkyh Beskýd v nadmorskej výške 395 m n.m. na hlavnej trase Bardejov – Svidník. Táto poloha je jednou z príčin pomerne dobrej ekonomickej situácie obce a jej občanov. Obec prenájíma obecné kúpalisko a zimné rekreačné stredisko, v obci je pošta, materská a základná škola a sídli v nej hraničné oddelenie PZ a stanica rýchlej zdravotníckej pomoci. V katastri obce sa nachádza minerálny prameň, motorest a penzión v objekte bývalého detského tábora, je súčasťou hraničného prechodu Nižná Polianka - Ozenna. Pozitívnym impulzom pre obec je oprava cestnej komunikácie III. triedy a využitie hraničného prechodu aj pre osobnú a hromadnú prepravu. Cez obec preteká rieka Ondava.

Názov obce vznikol na základe čistinky /polianky/, ktorá bola v strede lesa a na ktorej si vybudoval bača menom Paňko svoje sídlo.

V októbri 2005 bola v obci slávnostná vysviacka hrobov padlým v I. sv. vojne, ktorý bol v rekonštrukcii realizovanej vojakmi Bundeswehru. Pri výjazde z obce smerom na Svidník je pamätník viditeľný na ľavej strane.

Prvá zmienka o obci je z roku 1435, kedy sa uvádza vznik rusínskej osady na zákupnom práve patriacej do makovického panstva. Cez obec prechádzala obchodná trasa Bardejov – Przemysel /Poľsko./ Bola známa kováčstvom a rytectvom. Náleziská tehliarskeho ílu boli podnetom na založenie výroby tehál v 19. storočí. O tejto aktivite svedčila donedávna aj

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

stará lokomotíva a železnička, avšak obec neustriehla túto svoju atrakciu a lokomotíva bola rozpálená do šrotu. V roku 1914 bola obec po ťažkých bojoch medzi ruskými a rakúsko-uhorskými vojskami do základu vypálená. Počas druhej svetovej vojny cez obec prechádzala frontová línia a obyvatelia boli evakuovaní.

Multinarodnostná a multiregionálna obec udržiava tradície pravidelným organizovaním Obvodových slávností kultúry rusínov – ukrajincov pri tzv. „vodotrisku“ obecného amfiteátra, ktoré majú vysokú účasť. Okrem festivalu obec organizuje každoročne stolnotenisový turnaj, turistický pochod hraničným hrebeňom s Poľskom, medzinárodný futbalový turnaj /Poľsko/, spoločenské posedenie „Rusnacký Silvester“, poľovnícky ples.

V obci sú 2 kostoly gréckokatolícky /1923/ a pravoslávny /1992/, knižnica. Na obecnom úrade sa nachádza nádherne viazaná kronika písaná v ukrajinskom jazyku. Súčasný dejiny sú písané po slovensky.

Nižná Polianka je súčasťou cyklistickej trasy a má vynikajúce podmienky na kempovanie a letnú a zimnú turistiku /3 lyžiarske vleky/. Ubytovanie a stravovanie poskytuje okrem lyžiarskeho strediska aj Villa Makovica. Územím obce prechádza turisticky značená trasa TZT – zelená Nižná Polianka – Polianske sedlo /2 km/. Kataster obce sa nachádza v chránenom území Pod Beskydom. Táto chránená oblasť bola vyhlásená v roku 1988 na ochranu zachovalých spoločenstiev slatinných lúk Nízkych Beskýd a najvzácnejším rastlinným druhom je tu papraďorast jazyk hadí /*Ophioplossum vulgatum*/.

Susedné obce: Obec Varadka, Obec Hutka, Obec Mikulášová, Obec Jedlinka

Adresa: Obec Nižná Polianka, Obecný úrad Nižná Polianka 47, 086 36 Nižná Polianka

Štatutárny zástupca: Mgr. Ján Cundra

Kontaktné informácie

Telefón: +421 54 479 91 28

Mobil: +421 904 500 265

IČO: 00322423

DIČ: 2020623330

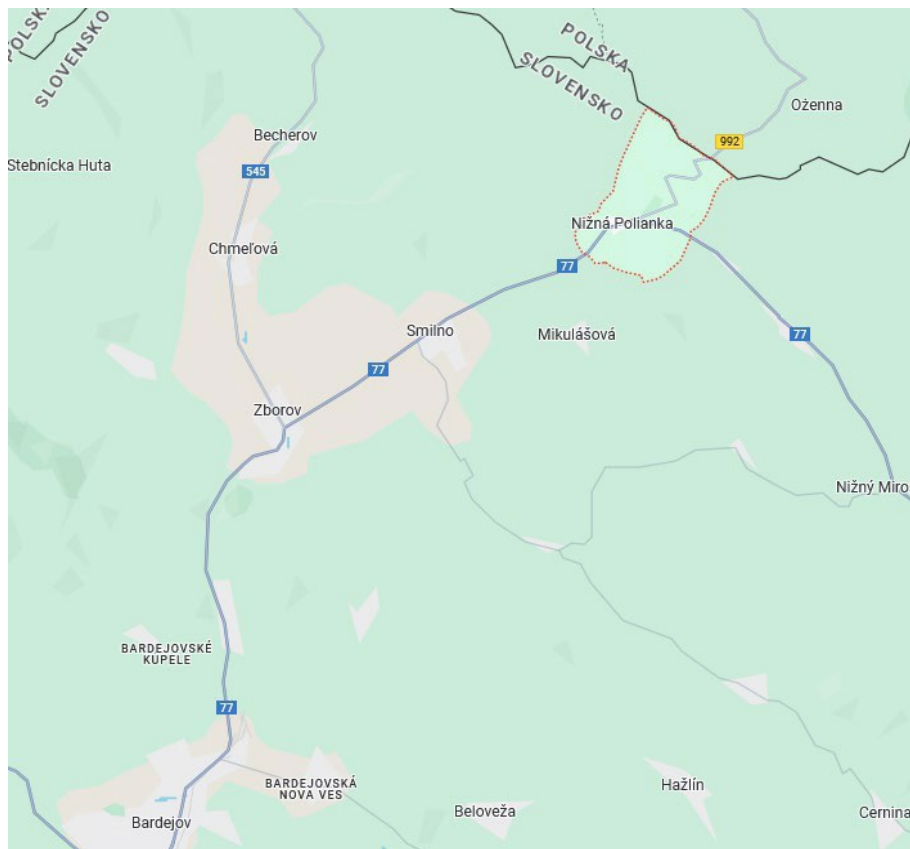
E-mail: obec@obecniznapolianka.sk

Web stránka: www.obecniznapolianka.sk

Zdroj: <http://www.obecniznapolianka.sk/>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027

Obrázok 1 Poloha obce Nižná Polianka

Zdroj: https://www.google.com/maps/place/086+36+Ni%C5%BEn%C3%A1+Polianka/@49.4094935,21.3904587,14z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x473c2be9a8b6c0b9:0xb39294752e616b01!8m2!3d49.4042465!4d21.4023054!16s%2Fm%2F0264fyv?entry=tту&g_ep=EgoyMDI1MDYwOS4xIKXMDSOASAFQAw%3D%3D

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce Nižná Polianka

Kód obce	519634
Názov okresu	Bardejov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	086 36
Telefónne smerové číslo	054
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1435
Nadmorská výška stredu obce - mesta v m	395
Celková výmera územia obce [m ²]	5 875 982
Hustota obyvateľstva na km ²	43

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>; OcÚ Nižná Polianka

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 2: Spádovosť obce Nižná Polianka

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Nižná Polianka
Kontaktné miesto daňového úradu	Bardejov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bardejov
Sídlo Okresného súdu	Bardejov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bardejov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Bardejov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Bardejov

Zdroj: OcÚ Nižná Polianka

Tabuľka 3: Infraštruktúra a občianska vybavenosť v obci Nižná Polianka

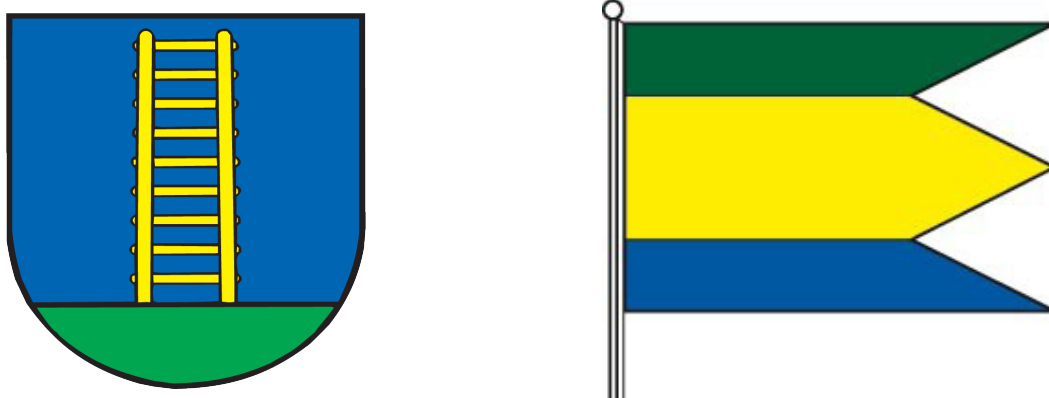
Infraštruktúra a občianska vybavenosť	Výskyt
Kúpaliská	ÁNO
Hotely	NIE
Telocvične	ÁNO
Lekárne	NIE
Knižnice	ÁNO
Kábllovka	NIE
Sieť plynu	ÁNO
Vodovod	ÁNO
Kanalizácia	NIE

Zdroj: ŠÚ SR, obecná štatistika

1.1.1 Symboly obce Nižná Polianka

Medzi symboly obce patria erb, vlajka a pečat'.

Obrázok 2 Erb a vlajka obce Nižná Polianka

Zdroj: www.obecniznapolianka.sk

1.2 Sociálna charakteristika

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Nižná Polianka s celkovým počtom obyvateľov 230 (k 31.12.2018) sa zaraďuje medzi obce do 1 000 obyvateľov. Celková výmera územia obce predstavuje 5 ,87 km². Na území obce bola k 31.12.2018 celková hustota osídlenia 43 obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v Prešovskom kraji je 91,88 obyvateľov na km² a v okrese Bardejov je 83,06 obyvateľov na km².

Zdroj: www.statistics.sk

1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je zobrazený v nasledujúcich tabuľkách a grafoch.

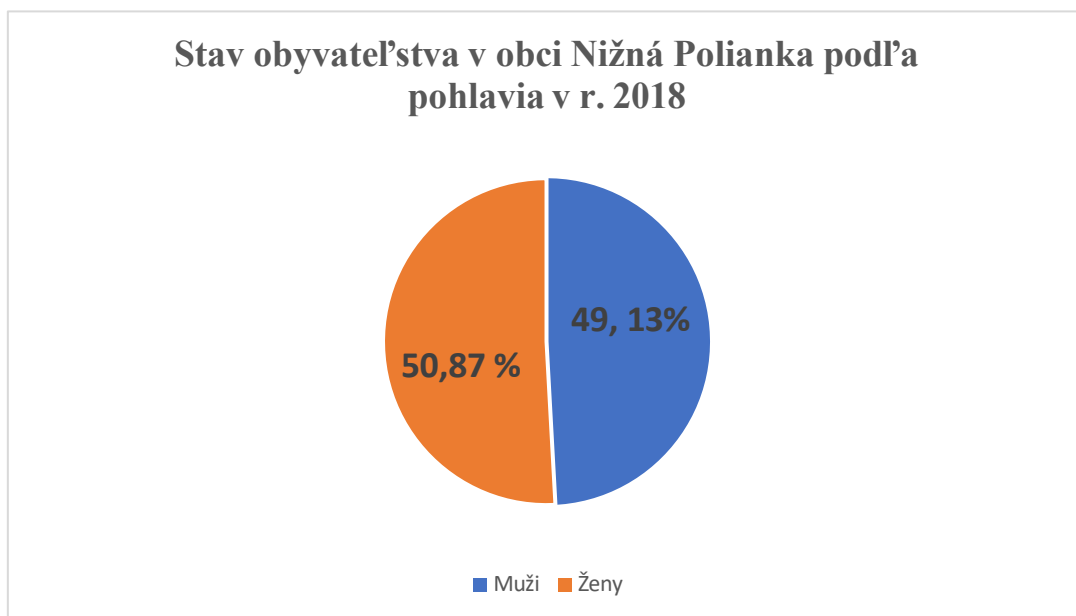
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva uvádzaný k 31.12. príslušného roka.

Tabuľka 4: Vývoj počtu obyvateľov obce Nižná Polianka podľa pohlavia v r. 2014 – 2018

Pohlavie / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Spolu	246	239	233	230	230
Muži	121	120	116	114	113
Ženy	125	119	117	116	117

Zdroj: www.statistics.sk

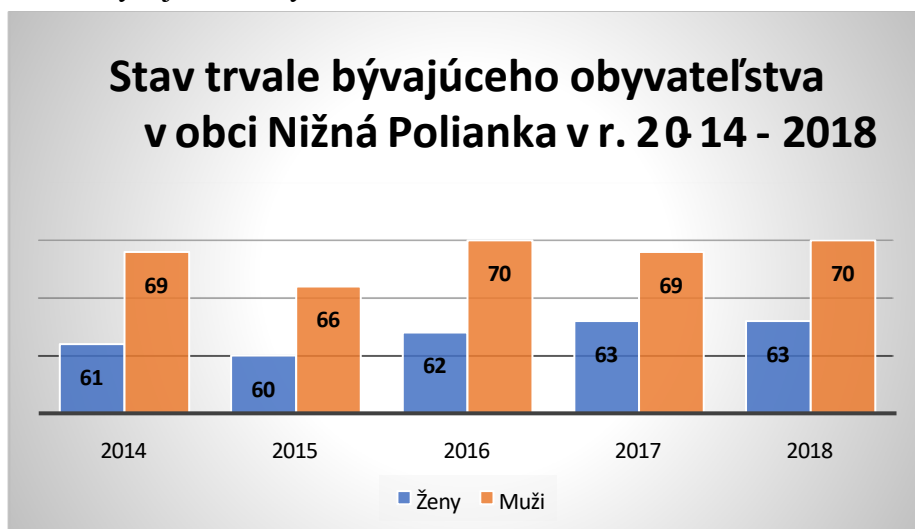
Graf 1: Stav obyvateľstva v obci Nižná Polianka podľa pohlavia v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Rozdiel v počte obyvateľov je medzi pohlaviami, kde ženy tvoria 50,87 % z celkového počtu obyvateľov a mužov je o 1,74 % menej. Z grafického znázornenia je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Nižná Polianka má celkovo klesajúcu tendenciu.

Graf 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

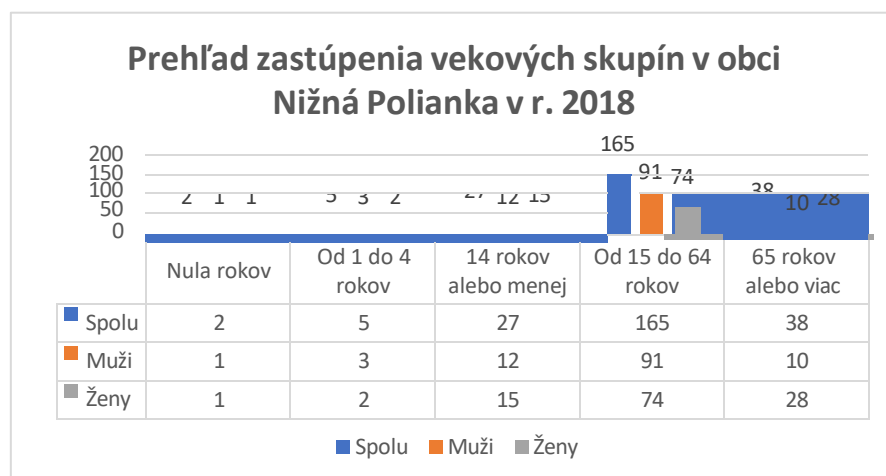
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 5: Prehľad vekových skupín v obci Nižná Polianka v r. 2018

Vekové skupiny	pohlavie	Počet v r. 2018
Nula rokov	Spolu	2
Nula rokov	Muži	1
Nula rokov	Ženy	1
Od 1 do 4 rokov	Spolu	5
Od 1 do 4 rokov	Muži	3
Od 1 do 4 rokov	Ženy	2
14 rokov alebo menej	Spolu	27
14 rokov alebo menej	Muži	12
14 rokov alebo menej	Ženy	15
Od 15 do 64 rokov	Spolu	165
Od 15 do 64 rokov	Muži	91
Od 15 do 64 rokov	Ženy	74
65 rokov alebo viac	Spolu	38
65 rokov alebo viac	Muži	10
65 rokov alebo viac	Ženy	28

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 3: Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Nižná Polianka v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Najpočetnejšiu skupinu obyvateľstva tvorí kategória od 15 do 64 rokov všetkých obyvateľov obce Nižná Polianka, pričom v tejto kategórii je mužov 91 a žien 74.

V kategórii 65 rokov a viac prevládajú ženy nad mužmi.

1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity

- predproduktívny vek (0 až 14 rokov)
- produktívny vek (15 až 64 rokov)
- poproduktívny vek (65 rokov a viac)

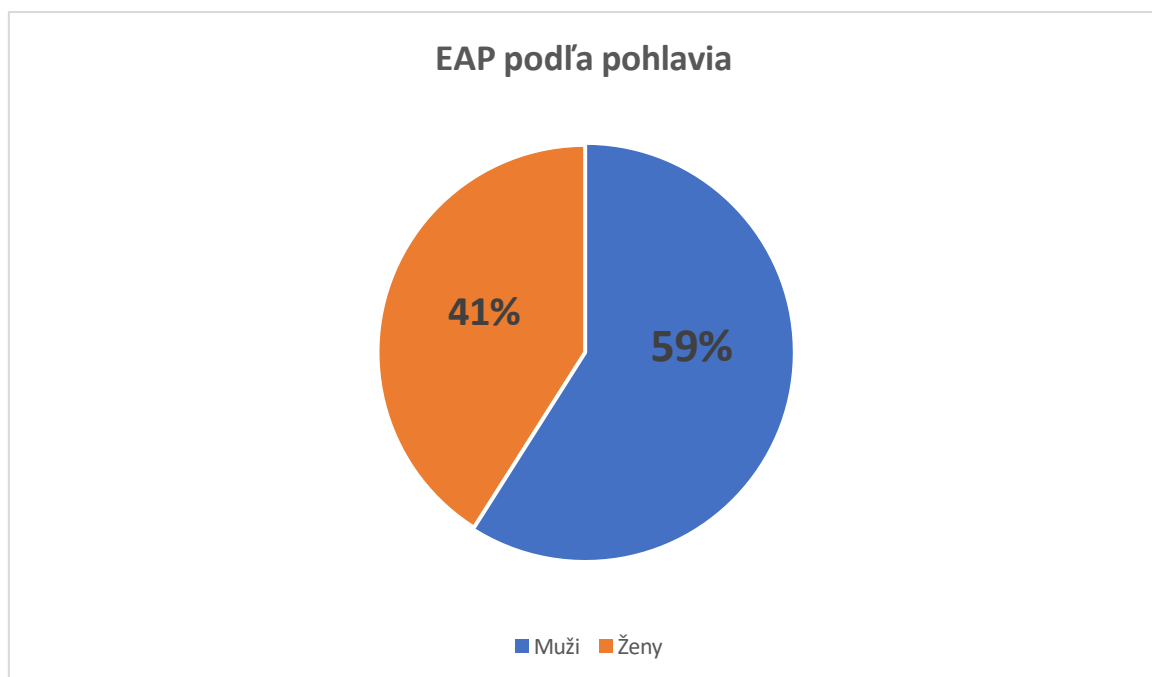
Tabuľka 6: Ekonomická aktivita obyvateľov obce Nižná Polianka

Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne						Osoby na rodičovskej dovolenke	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby spoloč. závislé	Ostatní závislí nezistení
	spolu	%	z toho			Vypomáhajúci neplatení členovia domácnosti v rodinných podnikoch					
			Osoby na materskej dovolenke	Pracujúci dôchodcovia	Nezamestnaní						
Muži	82	59	0	1	13	0	0	14	1	30	0
Ženy	57	41	4	2	14	0	5	36	0	31	1
Spolu	139	100	4	3	27	0	5	50	1	61	1

Zdroj: SODB 2011

Graf 5: EAO podľa pohlavia

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 7: Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2014 – 2018

EAO / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (v tis.)	394,8	396,0	400,4	401,2	398,4
pracujúci (v tis.)	325,7	329,4	341,3	349,3	358,4
nezamestnaní (v tis.)	69,2	66,7	59,2	51,9	40,0
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo od 15 rokov (v tis.)	275,9	276,7	273,6	274,1	277,8
študenti (v tis.)	81,2	76,6	76,3	70,5	69,3
dôchodcovia (starobní, invalidní) (v tis.)	146,2	147,1	148,4	153,4	161,1
osoby na rodičovskej dovolenke (v tis.)	8,3	8,9	10,1	8,9	12,4
Miera ekonomickej aktivity (%)	58,9	58,9	59,4	59,4	58,9
Miera nezamestnanosti (%)	17,5	16,9	14,8	12,9	10,0
Miera zamestnanosti 15-64 (%)	56,5	57,1	59,4	61,2	63,1
Miera zamestnanosti 20-64 /(%)	62,3	62,8	65,1	67,0	68,8
Miera zamestnanosti 15+ (%)	48,6	49,0	50,7	51,8	53,0

Zdroj: www.statistics.sk

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo sú osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich v civilnom sektore, nezamestnaných alebo príslušníkov ozbrojených zložiek. V obci Nižná Polianka je ekonomicky aktívnych žien o 14,2 % menej oproti mužom.

V porovnaní s mierou ekonomickej aktivity v Prešovskom kraji, kde v roku 2018 dosiahla 58,9 %, EAO v obci Nižná Polianka je 52,26 %, t. j. o 6,64 % menej ako v PSK.

Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva v %:

$$\frac{\text{počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva}}{\text{počet obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku}} \cdot 100$$

Obyvateľstvo v produktívnom veku tvoria muži vo veku 15 - 59 rokov a ženy vo veku 15 - 54 rokov, obyvateľstvo v poproduktívnom veku predstavujú muži vo veku od 60 rokov a ženy vo veku od 55 rokov.

1.2.3 Prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva

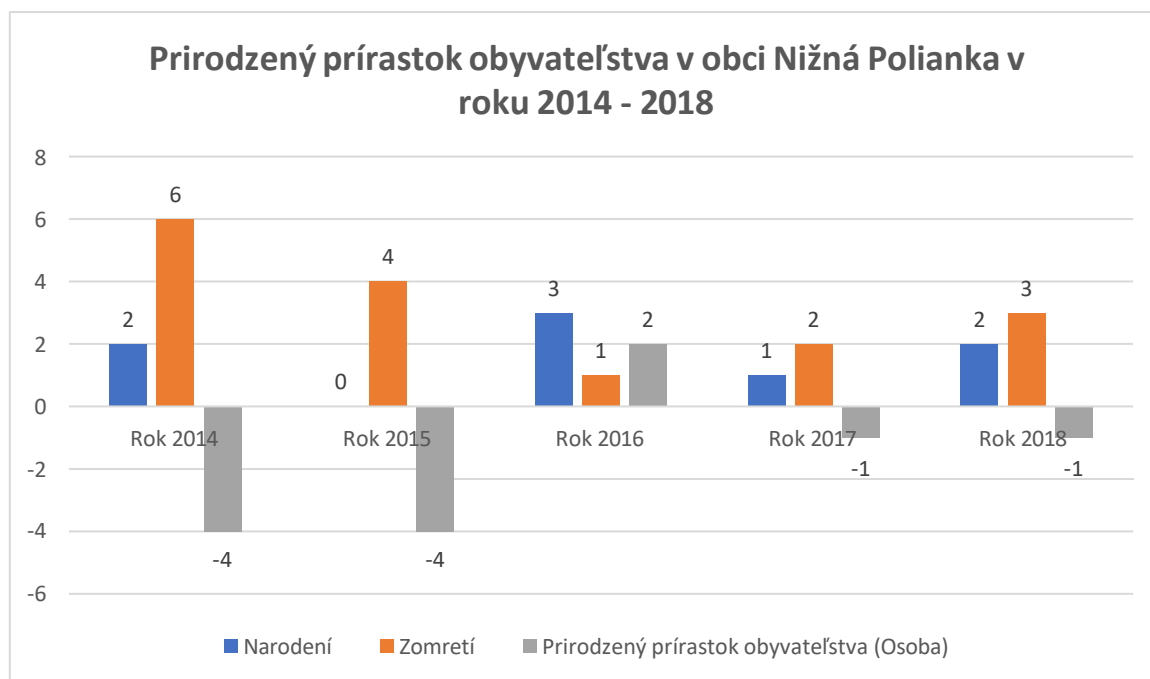
Tabuľka 8: Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Nižná Polianka v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Sobášne (Počet v jednotkách)	1	1	2	0	1
Rozvody (Počet v jednotkách)	0	1	0	0	0
Narodení (Osoba)	2	0	3	1	2
Zomretí (Osoba)	6	4	1	2	3
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	- 4	- 4	2	- 1	- 1
Priťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	8	2	3	3	2
Vystaňovaní z trvalého pobytu (Osoba)	8	5	11	5	1
Migračné saldo (Osoba)	0	- 3	- 8	- 2	1
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	- 4	- 7	- 6	- 3	0

Zdroj: www.statistics.sk

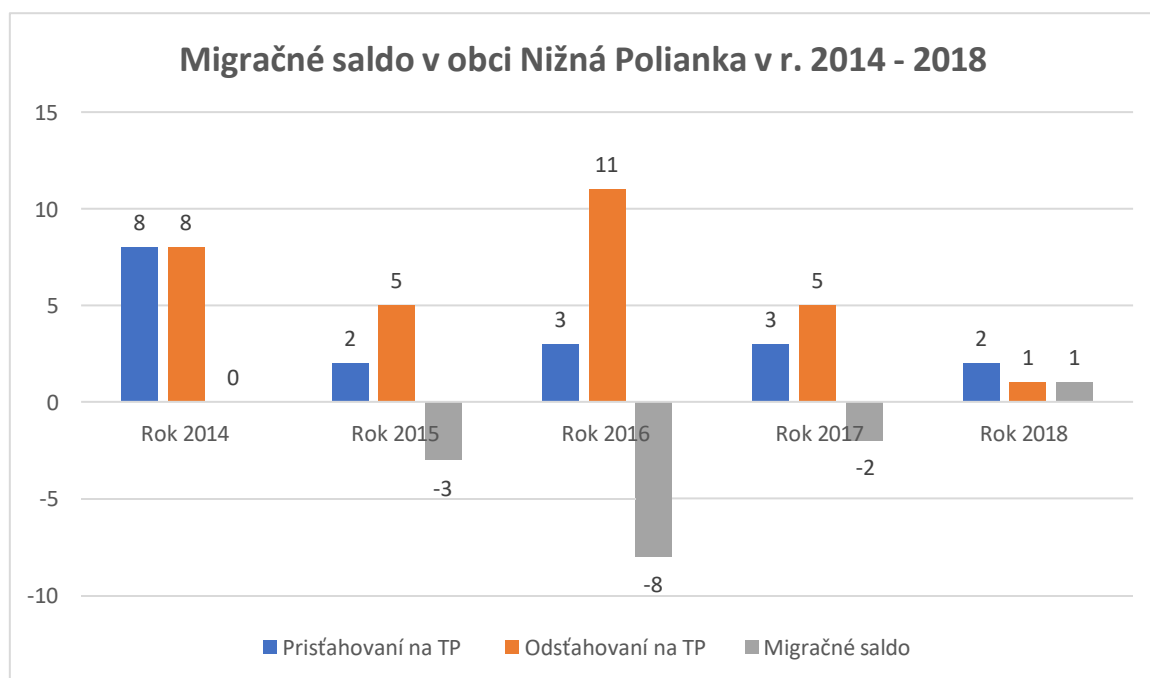
Graf 7: Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci Nižná Polianka v r. 2014 - 2018

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 8: Migračné saldo v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

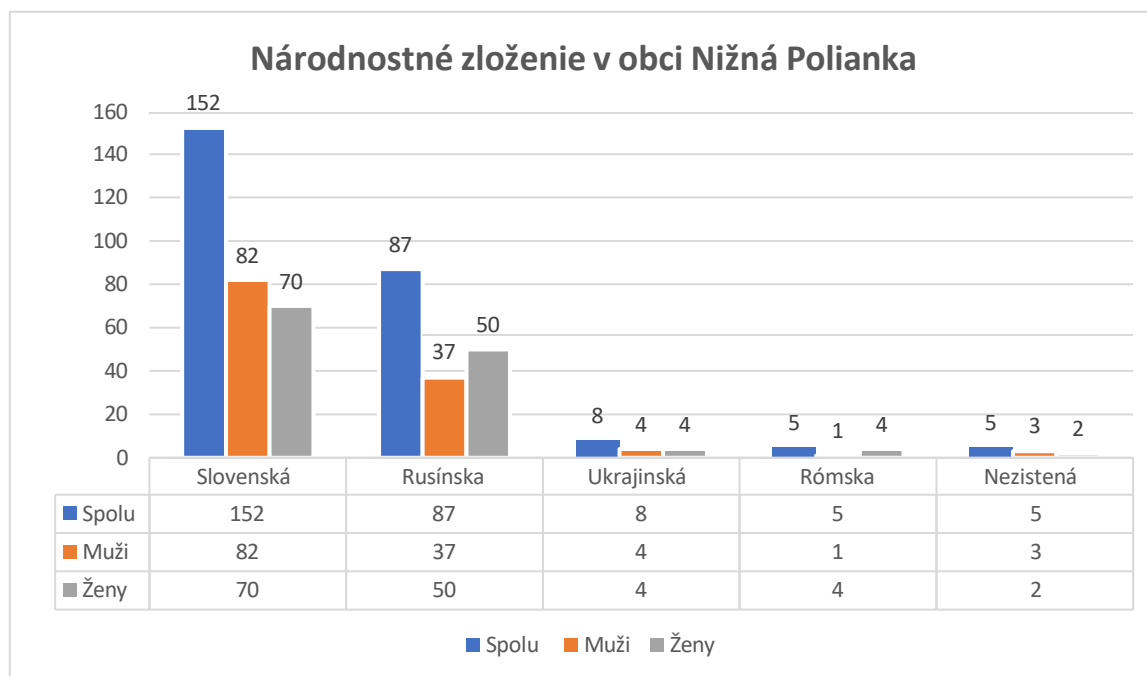
1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie

Tabuľka 9: Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Nižná Polianka

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	82	70	152
Rusínska	37	50	87
Ukrajinská	4	4	8
Rómska	1	4	5
Nezistená	3	2	5
Spolu	127	130	257

Zdroj: SODB 2011

Graf 9: Národnostné zloženie v obci Nižná Polianka

Zdroj: vlastné spracovanie

Národnostne možno považovať obec Nižná Polianka za etnicky heterogénnu. Podľa posledného sčítania ľudu v roku 2011 prevažovala slovenská a rusínska národnosť. V obci žijú aj obyvatelia s ukrajinskou a rómskou národnosťou.

Marginalizované rómske komunity

Typickou črtou pre územie PSK je prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunít spomedzi všetkých krajov SR. Podľa

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

odhadov tvorí počet Rómov z celkového počtu obyvateľov Prešovského kraja takmer 12% a prírastok obyvateľstva u tejto skupiny je výrazne vyšší ako u majoritného obyvateľstva.

Situácia Rómov v Prešovskom kraji je nevyhovujúca. Na území obce Nižná Polianka evidujeme 14 osôb rómskej komunity.

Tabuľka 10: Vierovyznanie v obci Nižná Polianka

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	16	13	29
Gréckokatolícka cirkev	39	44	83
Pravoslávna cirkev	65	66	131
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	2	3
Reformovaná kresťanská cirkev	0	2	2
Bez vyznania	6	2	8
Nezistené	0	1	1
Spolu	127	130	257

Zdroj: SODB 2011

Graf 10: Vierovyznanie v obci Nižná Polianka

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Nižná Polianka dominuje zastúpenie Pravoslávnej cirkvi. Okrem nej majú v obci zastúpenie aj iné cirkvi a bez vyznania je 8 obyvateľov.

1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Tabuľka 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Nižná Polianka

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	20	22	42
Učňovské (bez maturity)	28	16	44
Stredné odborné (bez maturity)	14	9	23
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	3	1	4
Úplné stredné odborné (s maturitou)	25	29	54
Úplné stredné všeobecné	4	17	21
Vyššie odborné vzdelanie	0	1	1
Vysokoškolské bakalárske	1	5	6
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	11	8	19

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Vysokoškolské doktorandské	0	2	2
Vysokoškolské spolu	12	15	27
Bez školského vzdelania	21	20	41
Nezistené			
Súhrn	139	145	284

Zdroj: SODB 2011

Graf 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Nižná Polianka

1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Nezamestnanosť patrí k vážnym spoločenským problémom, no najviac sa bytostne dotýka a predstavuje pomerne ťažko riešiteľný problém pre určité skupiny nezamestnaných obyvateľov. Týchto uchádzačov o zamestnanie označuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti ako znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Aj napriek tomu, že Ústava SR v článku 12 garantuje, že právo na prácu má každý bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie a napriek účinnosti tzv. „antidiskriminačného zákona“ (zákon č. 365/2004 Z. z.), sú v našej spoločnosti skupiny ľudí, ktoré majú sťažené podmienky vstupu na trh práce.

Zdroj: http://sapa.ff.upjs.sk/images/files/81_1475287076_22_Paukovic-Holovcakova.pdf

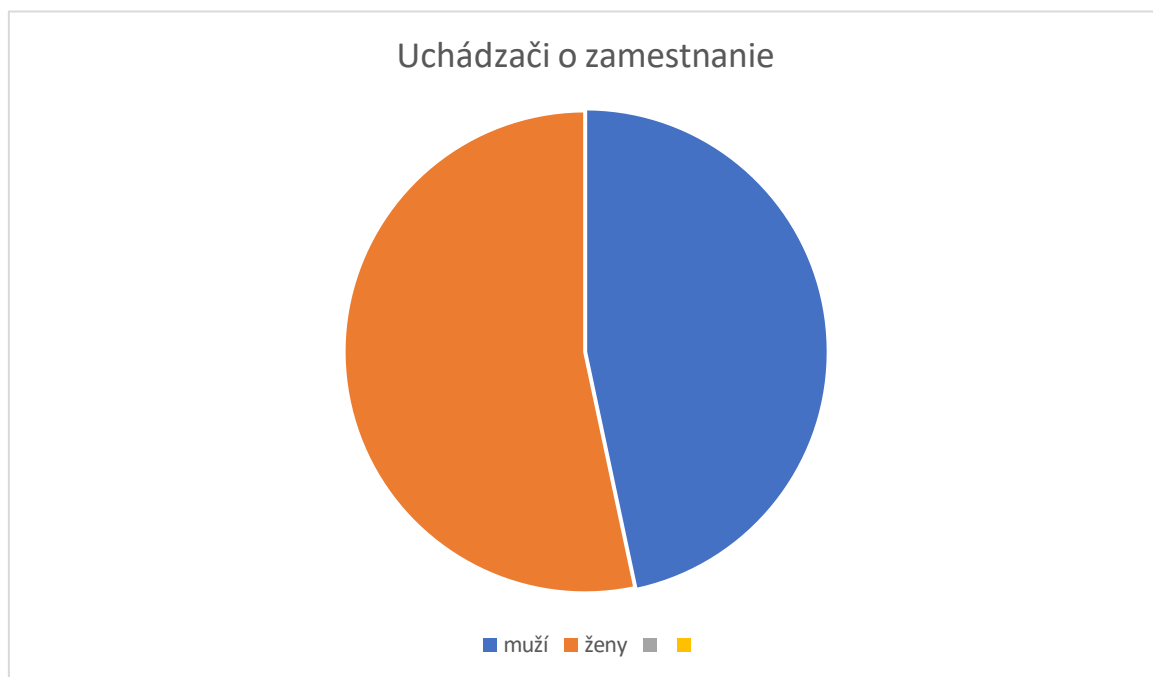
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 12: UoZ v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018

UoZ / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	11	10	11	7	5
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (muži)	6	5	5	3	2
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie (ženy)	5	5	6	4	4

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 12: UoZ podľa pohlavia v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Nižná Polianka nebol ani v jednom roku nulový počet uchádzačov o zamestnanie.

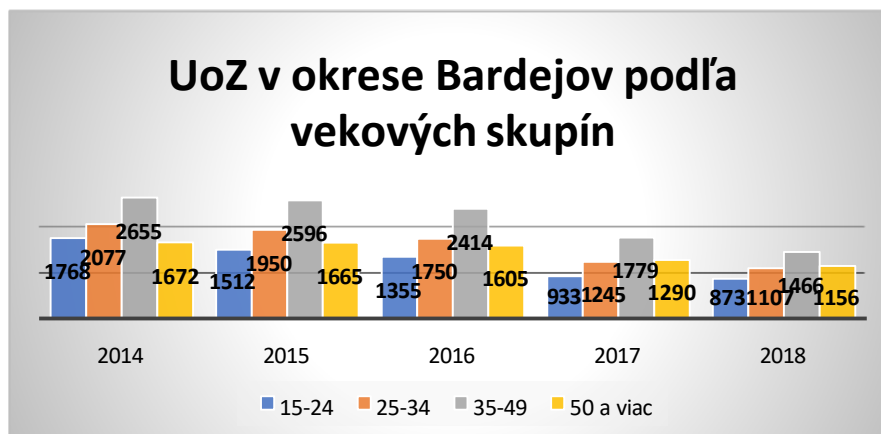
V rokoch 2014 - 2018 bolo evidovaných viac mužov, ako žien.

Tabuľka 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín v r. 2014 – 2018

Vekové skupiny UoZ / rok	2014	2015	2016	2017	2018
15-24	1768	1512	1355	933	873
25-34	2077	1950	1750	1245	1107
35-49	2655	2596	2414	1779	1466
50 a viac	1672	1665	1605	1290	1156
Spolu	8172	7723	7124	5247	4602

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín

Zdroj: vlastné spracovanie

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu nezamestnaných v okrese Bardejov v roku 2014 predstavovali uchádzači o zamestnanie vo veku od 35 – 49 rokov a najmenšie zastúpenie v roku 2018 skupine vo veku od 15 – 24 rokov.

Tabuľka 14: Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bardejov v r. 2014 - 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	19,60	18,43	16,79	11,91	10,71
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	38 827	38 940	39 209	39 688	39 471
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	7 609	7 178	6 584	4 725	4 226

Zdroj: www.statistics.sk

Z pohľadu evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Bardejov v roku 2018 s údajom 10,71 % zaznamenali najnižšiu nezamestnanosť od roku 2014. Najvyššia nezamestnanosť v okrese Bardejov počas posledných piatich rokov bola v roku 2014 a predstavovala 19,60 %.

Tabuľka 15: Prehľad UoZ v PSK v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	17,45	15,50	13,91	9,68	8,61
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	397 202	397 006	398 554	401 819	399 025
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	69 330	61 526	55 432	38 882	34 371

Zdroj: www.statistics.sk

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

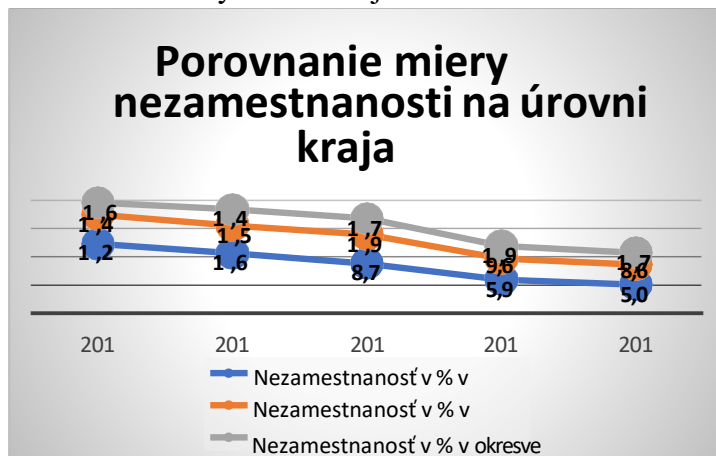
Najpriaznivejšia situácia z pohľadu zamestnanosti za posledných 5 rokov bola v PSK v roku 2018, kde počet UoZ predstavoval 34 371, a miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla úroveň 8,61 %. Naopak najvyššia miera nezamestnanosti s hodnotou 17,45 % v PSK bola v roku 2014, kde bolo 69 330 UoZ.

Tabuľka 16: Prehľad UoZ v SR v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	2 698 589	2 697 064	2 716 553	2 725 838	2 741 205
Disponibilný počet UoZ	331 733	286 825	237 977	161 915	138 198

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 14: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti na úrovni okresu, kraja a SR

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe grafického znázornenia môžeme vidieť zásadné rozdiely v miere evidovanej nezamestnanosti v jednotlivých rokoch na úrovni okresu Bardejov, kde miera evidovanej nezamestnanosti je oveľa vyššia v porovnaní s mierou evidovanej nezamestnanosti v SR.

1.2.7 Domový a bytový fond

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a naplňajú jej obytnú funkciu. V obci Nižná Polianka je v súčasnosti 61 rodinných domov. Prevažná časť domov je napojená na zdroj pitnej vody.

Charakteristika bytového fondu Nižná Polianka je pomerne dobrá. Väčšina bytov je obývaných vlastníkom daného bytu. Najviac RD bolo vybudovaných v povojnovom období, t.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

j. v rokoch 1946 – 1990. Tieto údaje sú aktuálne k poslednému sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, avšak u pomerne veľkej časti RD nie je zistený vek stavby a kedy boli rodinné domy postavené

Tabuľka 17: Typy obydli v obci Nižná Polianka

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	V nich byty spolu
Domov spolu	59	6	65	79
Trvale obývané domy	48	4	52	66
v [%]	92,3	7,7	100	
Vlastníctvo b. družstvo	–	1	1	4
Vlastníctvo obec	–	–	–	–
Vlastníctvo FO	48	–	48	
Vlastníctvo PO	–	1	1	
Vlastníctvo ostatné	–	2	2	
Neobývané	11	–	11	
Priemerný vek domu	37	24		

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka 18: Byty podľa obdobia výstavby v obci Nižná Polianka

Obdobie výstavby bytov	V rodinných domoch	V bytových domoch	V domovom fonde spolu
Do roku 1945	4	–	4
1946 – 1970	23	6	29
1971 – 1980	11	4	15
1981 – 1990	7	6	13
1991 – 2001	3	2	5
Spolu	48	18	66

Bytový a domový fond v obci Nižná Polianka k 31.12.2001		
Trvale obývané domy	52	80,0%
Neobývané domy	13	20,0%
Trvale obývané byty	66	83,5%
Neobývané byty	13	16,5%

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka 19: Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu	66	100
S plynom	54	81,8
S vodovodom	63	95,5
S kanalizačnou prípojkou	—	-
Septikom alebo domácou ČOV	64	97,0
Splachovacím záchodom	56	84,9
Kúpeľňou	64	97,0

Zdroj: www.statistics.sk

1.3 Ekonomická charakteristika

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Prešovský kraj v ekonomickej výkonnosti a v príjmoch obyvateľstva zaostáva v hospodárskom rozvoji za úrovňou Slovenskej republiky. Na tvorbe celoštátneho hrubého domáceho produktu (HDP) sa Prešovský kraj podieľa objemom deväť percent, čo predstavuje tretí najnižší podiel zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. Regionálny HDP postupne rastie, ale napriek tomu patrí stále k podpriemerným v rámci EÚ.

Zdroj: www.po-kraj.sk

1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel

Zásobovanie vodou

Obec má vybudovaný verejný vodovod. Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že vodovod potrebuje rekonštrukciu, z dôvodu častých porúch a tiež slabého tlaku vody.

Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov predstavoval ku koncu roka 2017 v Prešovskom kraji podiel 81,0 %.

Zdroj: www.statistics.sk

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizácia v obci chýba. Odpadové vody sú v obci individuálne odvádzané do žump. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami. Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť predstavoval v roku 2017 v Prešovskom kraji 68,0 %. Čo sa týka budovania kanalizácie v tomto kraji nastal výrazný posun, nakoľko v roku 2009 predstavoval podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť len 56,0 %.

Zdroj: www.statistics.sk

Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že kanalizácia je prioritou občanov a jej absenciu považujú za nedostatok.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Nižná Polianka je elektrifikovaná. Elektrina je privádzaná vzdušným vedením vysokého napätia. Elektrické vedenie je po betónových stĺpoch. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť VSE, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Obec je plynofikovaná. Obecný úrad využíva zemný plyn na vykurovacie účely prostredníctvom gamatiek. Obyvatelia majú možnosť využívať aj pevné palivá, drevo, čierne a hnedé uhlie a elektrickú energiu. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorou je hlavne obytná funkcia. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn.

Telekomunikačné, mobilné a internetové siete

Obec Nižná Polianka telekomunikačne prislúcha do UTO Bardejov. Telefónni účastníci sú napojení prostredníctvom miestnej siete. Miestna telefónna sieť je riešená káblovým nadzemným vedením. Rozvod miestneho rozhlasu je prevedený na betónových stĺpoch. Ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu. V obci majú pokrytie tieto siete: Slovak Telekom, Orange, O2. V obci Nižná Polianka je internetové pokrytie zabezpečené prostredníctvom poskytovateľov telekomunikačných služieb ako aj súkromnými, lokálnymi poskytovateľmi.

Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že telekomunikačná sieť a internet sú slabé.

Televízny signál

Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén a digitálnych satelitných prijímačov.

Lesné hospodárstvo

Lesy sú základnou zložkou životného prostredia, najdôležitejším článkom územných systémov ekologickej stability a významným prírodným zdrojom. V okolí obce sa z hospodársky využiteľných drevín vyskytujú predovšetkým spoločenstvá bukových a hrabových lesov. Ekonomické využitie tunajších lesov sa prejavuje hlavne v oblasti turistického ruchu v podobe poľovných revírov bohatých na lesnú zver. Významným problémom je environmentálny dopad hospodárskej činnosti. Podobne ako vo všetkých oblastiach Slovenska, aj tu sa prejavuje jej negatívny vplyv. Celková plocha lesných pozemkov v obci je 248,68 ha.

1.3.2 Doprava

Automobilová doprava a miestne komunikácie

Obcou Nižná Polianka prechádza cesta I. triedy I/ 77. Obcou Nižná Polianka prechádza cesta III. triedy č. CK III/3519 na št. hr. Nižná Polianka – Ozenna a cesta III. triedy CK III/3520, križ. I/77, III/3520, hr. spr. SSC - IVSC KE, SUC PSK - BJ, hr.vl. PO SK, STAT, Nižná Polianka; križ. II/545, III/3520, Becherov, okr. Bardejov, kon. CK III/3520 ktoré sú majetkom PSK a je v Správe a údržbe ciest Prešovského samosprávneho kraja.

V obci sa nachádzajú aj miestne komunikácie, v rozsahu cca 2 400 m. V prevažnej miere obcou jazdia osobné automobily, ktoré využívajú rodiny aj jednotlivci na prepravu do práce a školy. V obci nie sú vybudované chodníky pre chodcov. Z dôvodu bezpečnosti obyvateľov je potrebné vybudovať chodníky v celej obci. Z výsledkov dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce sme zistili, že vybudovanie chodníkov v obci je prioritou väčšiny obyvateľov.

Železničná doprava

Obcou neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železnica je v Bardejove.

1.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia

História obce

Obec Nižná Polianka leží pod chrbtom Nízkyh Beskýd v nadmorskej výške 395 m n.m. na hlavnej trase Bardejov – Svidník. Táto poloha je jednou z príčin pomerne dobrej ekonomickej situácie obce a jej občanov. Obec prenajíma obecné kúpalisko a zimné rekreačné stredisko, v obci je pošta, materská a základná škola a sídli v nej hraničné oddelenie PZ a stanica rýchlej zdravotníckej pomoci. V katastri obce sa nachádza minerálny prameň, motorest a penzión v objekte bývalého detského tábora, je súčasťou hraničného prechodu Nižná Polianka -

Ozenna. Pozitívnym impulzom pre obec je oprava cestnej komunikácie III. triedy a využitie hraničného prechodu aj pre osobnú a hromadnú prepravu. Cez obec preteká rieka Ondava.

Názov obce vznikol na základe čistinky /polianky/, ktorá bola v strede lesa a na ktorej si vybudoval bača menom Paňko svoje sídlo.

V októbri 2005 bola v obci slávnostná vysviacka hrobov padlým v I. sv. vojne, ktorý bol v rekonštrukcii realizovanej vojakmi Bundeswehru. Pri výjazde z obce smerom na Svidník je pamätník viditeľný na ľavej strane.

Prvá zmienka o obci je z roku 1435, kedy sa uvádza vznik rusínskej osady na zákupnom práve patriacej do makovického panstva. Cez obec prechádzala obchodná trasa Bardejov – Přemysel /Poľsko./ Bola známa kováčstvom a rytectvom. Náleziská tehliarskeho ílu boli podnetom na založenie výroby tehál v 19. storočí. O tejto aktivite svedčila donedávna aj stará lokomotíva a železnica, avšak obec neustriehla túto svoju atrakciu a lokomotíva bola rozpálená do šrotu. V roku 1914 bola obec po ťažkých bojoch medzi ruskými a rakúsko-uhorskými vojskami do základu vypálená. Počas druhej svetovej vojny cez obec prechádzala frontová línia a obyvatelia boli evakuovaní.

Multinarodnostná a multiregionálna obec udržiava tradície pravidelným organizovaním Obvodových slávností kultúry rusínov – ukrajincov pri tzv. „vodotrisku“ obecného amfiteátra, ktoré majú vysokú účasť. Okrem festivalu obec organizuje každoročne stolnotenisový turnaj, turistický pochod hraničným hrebeňom s Poľskom, medzinárodný futbalový turnaj /Poľsko/, spoločenské posedenie „Rusnacky Silvester“, poľovnícky ples.

V obci sú 2 kostoly gréckokatolícky /1923/ a pravoslávny /1992/, knižnica. Na obecnom úrade sa nachádza nádherne viazaná kronika písaná v ukrajinskom jazyku. Súčasný dejiny sú písané po slovensky.

Nižná Polianka je súčasťou cyklistickej trasy a má vynikajúce podmienky na kempovanie a letnú a zimnú turistiku /3 lyžiarske vleky/. Ubytovanie a stravovanie poskytuje okrem lyžiarskeho strediska aj Villa Makovica. Územím obce prechádza turisticky značená trasa TZT – zelená Nižná Polianka – Polianské sedlo /2 km/. Kataster obce sa nachádza v chránenom území Pod Beskydom. Táto chránená oblasť bola vyhlásená v roku 1988 na ochranu zachovalých spoločenstiev slatinných lúk Nízkyh Beskýd a najvzácnejším rastlinným druhom je tu papraďorast jazyk hadí /*Ophioplossum vulgatum*/.

Vojnový cintorín z 1. svetovej vojny a tiež pamätník na bojisku 1. svetovej vojny na vrchu Kaštielik, nachádzajúci sa pri obci Nižná Polianka patri medzi najväčšie a najzaujímavejšie v

okrese Bardejov. Cintorín sa nachádza vo vzdialenosti jeden kilometer od obce východným smerom. Prístup k nemu vedie po lesnej ceste priamo z obce. Vojnový cintorín má úctyhodne rozmery 42x45 metrov. V archívnych materiáloch nájdeme len veľmi málo informácii o tomto vojnovom cintoríne. Podľa údajov z katastrálneho listu by na vojnovom cintoríne malo byť pochovaných 173 neznámych vojakov v 110 hroboch. Z toho počtu je 78 jednotlivých hrobov, 31 spoločných hrobov (4 hroby s dvoma vojakmi, 27 hrobov s tromi až piatimi vojakmi) a jedna šachta. tento údaj však nekorešponduje s nákresom z roku 1922, podľa ktorého na cintoríne sa síce nachádza 110 hrobov (78 jednotlivých, 31 spoločných a jedná šachta), ale v nich je pochovaných až 180 neznámych vojakov. Počet 180 padlých vojakov v 110 hroboch (78 jednotlivých, 31 spoločných a jedná šachta) je uvedených aj zozname vojnových cintorínov v obvode Žandárskej stanice Zborov z roku 1921, 1922 a 1923. Podľa náčrtu z roku 1925 sa na cintoríne nachádza až 117 hrobov s neznámym počtom vojakov. Svedčí to o tom, že v obci Nižná Polianka sa vykonávali exhumácie a na vojnovom cintoríne sa naďalej pochovávalo. Chýba však akákoľvek dokumentácia. Archívna zložka o cintoríne neobsahuje evidenčné listy k jednotlivým hrobom, ani exhumačné protokoly, ktoré by mapovali priebeh exhumácií a objasnili by počet vojakov pochovaných na tomto vojnovom cintoríne. Súčasťou archívnej zložky je iba 13 exhumačných protokolov vypracovaných ešte rakúsko - uhorským Kriegsgräber komandom. Na základe tých exhumačných protokolov poznáme mená 12 rakúskouhorských vojakov (jeden exhumovaný vojak bol neznámy). Títo vojaci boli príslušníkmi peších plukov Landwerhu č. 3, 5, 11 a 27 (LandwerhinfanterieregimentGrazNr. 3, Landwerh-infanterieregimentTriestNr. 5, LandwerhinfanterieregimentJičinNr. 11, Landwerh-infanterieregimentLaibachNr. 27,). Z dvanástich známych vojakov sú dvaja práporčíci (SefabRňollig a KarlStrohmann) a dvaja nadporučíci (Heinrich Konrád a K. Marack). V medzivojnovom období praktickú údržbu vojnového cintorína zabezpečoval Ondrej Hruška. Vojnový cintorín dlhé roky chátral a s jeho obnovou sa začalo len v poslednom období. V súčasnosti sa cintorín nachádza na lesnom poraste, jeho plocha však bola vyčistená. Hroby sú jasne viditeľné.

Zdroj: Knižná publikácia Mementá prvej svetovej vojny, Diel III.

Cintoríny v okresoch Bardejov a Svidník.

Obrázok 3 Obnova vojnového cintorína Nižná Polianka

Zdroj: <http://www.kvhbeskydy.sk>

Spolky a organizácie v obci

- Lesné pozemkové spoločenstvo "Beskyd" Nižná Polianka
- DHZO Nižná Polianka
- Poľovnícky združenie "Beskyd" Nižná Polianka
- Ondava pre život n. o.

1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza stanica rýchlej zdravotnej zdravotníckej pomoci, ktorá je v pohotovosti 24 hod./ denne , za ostatnou zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých a lekárne, najbližšia stomatologická ambulancia, najbližšia ambulancia praktického lekára pre deti a dorast a ambulancia ženského lekára ako aj niektoré ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú v Zborove, Bardejove a vo Svidníku.

Tabuľka 20: Zdravotníctvo v obci Nižná Polianka

Lekárne a výdajne liekov	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatológa	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	Stanica rýchlej zdravotnej pomoci
0	0	0	0	0	1

Zdroj: info obce

Sociálna starostlivosť: sociálne služby v obci zabezpečuje: Zariadenie pre seniorov sv. Kozma n. o. Nižná Polianka, zariadenie pre seniorov v Zborove a v Bardejove. Ďalšie zariadenia v okresnom meste Bardejov, ktoré zabezpečujú sociálne služby:

1. Zariadenie opatrovateľskej služby v NsP Bardejov: zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje starostlivosť občanom, ktorí sa ocitli v sociálnej núdzi a sú odkázaní na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak týmto občanom nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu v jeho byte. Počas pobytu v Zariadení opatrovateľskej služby má klient zabezpečené profesionálne služby, odborné a obslužné činnosti: ubytovanie v 1 - 2 posteľových izbách, celodennú stravu, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba šatstva, opatrovateľskú starostlivosť, rehabilitačné služby, v prípade potreby odborné lekárske vyšetrenie, duchovné služby, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, spoločenskú miestnosť, neobmedzené návštevne hodiny, a podmienky na úschovu cenných vecí.

Zdroj: <http://www.nsp-bardejov.sk>

2. Sociálny dom ANTIC n. o.: je nezisková organizácia, ktorá vo februári 2016 otvorila moderné, nadštandardné zariadenie sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov (ZpS). Splňa všetky predpoklady, aby sa stalo domovom pre seniorov i ľudí, ktorí potrebujú celodennú starostlivosť a chcú dôstojne, harmonicky a plnohodnotne žiť svoj život. Poskytuje starostlivosť a ubytovanie tak klientom, ktorí sú sebestační a nechcú žiť osamote, ako aj klientom, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžadujú sústavnú opateru inej osoby, alebo poskytovanie starostlivosti z iných vážnych dôvodov. Poskytuje moderné opatrovateľské metódy spolu s komplexným a individuálnym prístupom k seniorom a osobám so zdravotným postihnutím. Imobilní klienti majú možnosť voľného pohybu na vozíčkoch, alebo za pomoci personálu. Podporuje aktivity pre naplnenie rozvoja svojpomoci a vzájomnej pomoci, chuť našich klientov zúčastňovať sa na spoločenskom živote.

Zdroj: <https://www.sdantic.sk/>

3. Centrum sociálnych služieb: Centrum sociálnych služieb sa nachádza na Wolkerovej ulici 11 v Bardejove a vzniklo 1.7.2015. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou a zriaďovateľom Centra sociálnych služieb je Mesto Bardejov.

K zariadeniu patria :

- Zariadenie pre seniorov, Wolkerova 11
- Zariadenie pre seniorov, Toplianska 9

- Denný stacionár, Toplianska 9A
- Nocľaháreň, Kacvinského 13
- Útulok, Kacvinského 13
- Jedáleň, Wolkerova 11
- Jedáleň, Toplianska 9
- Senior centrum, Toplianska 9A
- Denné centrum, Toplianska 9A □ Denné centrum, Bardejovská Nová Ves □
Denné centrum, Dlhá Lúka.

Hlavnou činnosťou centra sociálnych služieb je poskytovanie sociálnych služieb v rozsahu stanovenom zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov a VZN Mesta Bardejov č. 109/2011 v znení neskorších predpisov. Predmetom je poskytovanie komplexnej starostlivosti prijímateľom centra sociálnych služieb. V zariadení pre seniorov sa poskytuje klientom pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí, záujmovú činnosť a ošetrovateľskú starostlivosť.

Zdroj: <http://www.cssbardejov.sk>

1.3.5 Vzdelávanie a školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci Nižná Polianka sa nachádza materská a základná škola.

1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. V obci sa nachádzajú viaceré fyzické osoby aj právnické osoby, ktoré na území obce vykonávajú zárobkovú činnosť. Okres Bardejov patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

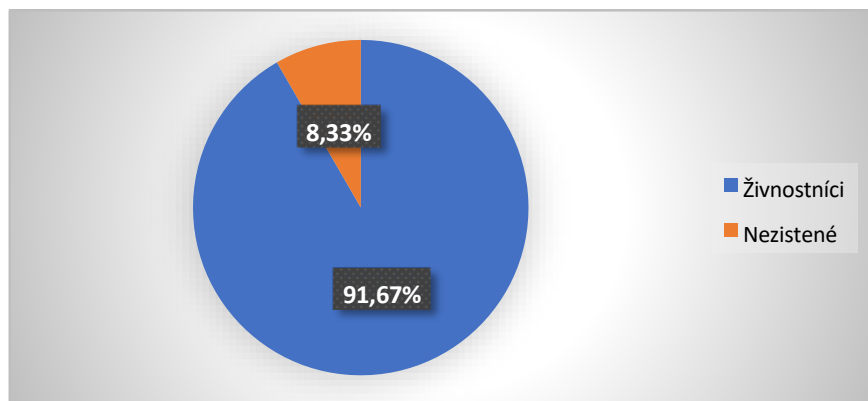
V obci sa nenachádza žiaden priemyselný podnik. V obci sa nachádzajú 1 potraviny.
Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci : AGROBESKYD s. r. o., Poštová 50/ 1,
085 01 Bardejov

Tabuľka 21: Prehľad FO - podnikateľov a PO v obci Nižná Polianka v r. 2018

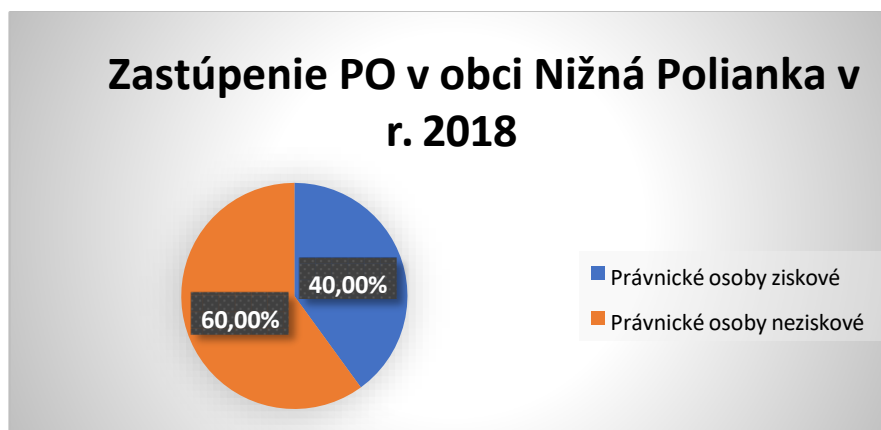
Sektor	Fyzická osoba		S. r.o.		A.s.		Družstvo		Iné	
	Počet Subj.	Počet zam.	Počet Subj.	Počet zam.	Počet Subj.	Počet zam.	Počet Subj.	Počet zam.	Počet Subj.	Počet zam.
Primárny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poľnohospodárstvo										
Lesníctvo a pod										
Sekundárny	13	0	1	20	0	0	0	0	0	0
Stavebníctvo	13		1	20						
Textilný priemysel										
Spracovanie potravín a pod.										
Terciárny	6	5	1	1	0	0	0	0	0	0
Obchod										
pohostinstvo			1	1						
Služby	6	5								

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 15: Zastúpenie FO - podnikateľov v obci Nižná Polianka (Zdroj: vlastné spracovanie)

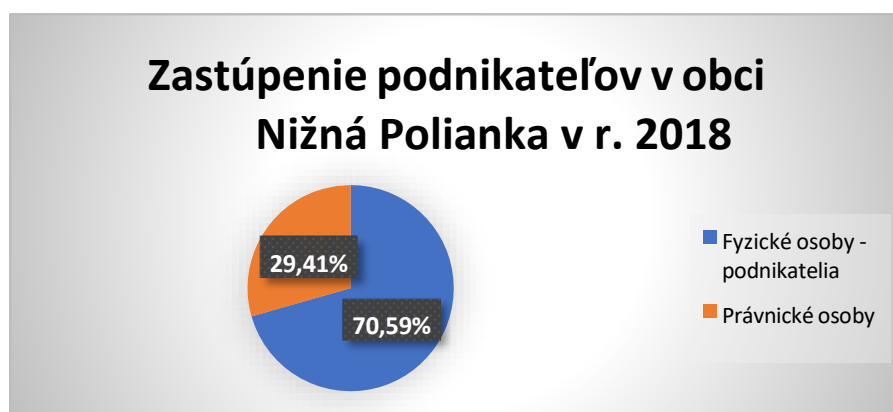

Graf 16: Zastúpenie PO v obci Nižná Polianka v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 17: Zastúpenie podnikateľov v obci Nižná Polianka v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní.

Najpočetnejšie zastúpenie z hľadiska podnikateľskej sféry majú v obci Nižná Polianka živnostníci, ktorí predstavujú 64,71 % z celkového počtu všetkých podnikateľov obce.

1.3.7 Hospodárenie obce

Obec Nižná Polianka pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.) a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku.

Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) Daňové príjmy
- b) Dane z majetku
- c) Dane za tovary a služby
- d) Príjmy z podnikania a z vlastníctva
- e) Administratívne poplatky a iné poplatky a platby
- f) Kapitálové príjmy
- g) Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio
- h) Iné nedaňové príjmy
- i) Tuzemské bežné granty a transfery
- j) Tuzemské a kapitálové granty a transfery

Tabuľka 22: Aktíva a pasíva obce Nižná Polianka za rok 2017 a 2018 v EUR

Obec	Aktíva – majetok spolu		Pasíva – hospodárenie obce	
	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2017	Rok 2018
Nižná Polianka	434 166,70	440 393,20	434 166,70	440 393,20

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) Mzdy, platy služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania
- b) Poistné a príspevkov do poisťovní
- c) Tovary a služby
- d) Bežné transfery
- e) Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami
- f) Obstarávanie kapitálových aktív

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 23: Náklady obce Nižná Polianka v r. 2017 a 2018

Skupina nákladov	Rok 2018	Rok 2017
50 – Spotrebné nákupy	20 170,24	18 989,23
51 – Služby	33 681,57	30 653,30
52 – Osobné náklady	65 950,84	56 278,50
53 – Dane a poplatky	236,78	702,60
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	384,23	472,52
55 – Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	30 775,82	31 216,00
56 – Finančné náklady	3 260,35	3 199,09
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	51 028,44	48 755,12
SPOLU	205 488,27	190 266,36

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

Tabuľka 24: Výnosy obce Nižná Polianka v r. 2017 a 2018

Skupiny výnosov	Rok 2018	Rok 2017
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	144,00	182,88
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	123 509,49	118 993,29
64 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	10 356,36	15 929,31
65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	800,00	800,00
66 – Finančné výnosy	588,00	16,09
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
68 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách	0,00	0,00

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom	51 200,50	131 354,28
SPOLU	-18 889,92	77 006,45

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

1.4 Environmentálna charakteristika

1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery

Z hľadiska geomorfologického členenia vymedzené územie patrí k Východným Karpatom, k subprovincii Vonkajšie východné Karpaty, do oblasti Nízkych Beskýd, do geomorfologického celku Ondavská vrchovina a podcelku Zborovská kotlina. Na geologickej stavbe územia sa podieľa karpatský flyš v typickom vývoji, v ktorom sa striedajú pomerne dobre priepustné pieskovce a ílovce vo vrstvách rôznej mocnosti s pleistocennými svahovými hlinami. Zrnitostné sú ľahké, málo výživné s vysokým obsahom skeletu a vznikla na nich nivná pôda. Nevápenaté nivné uloženiny sú pre vodu silne priepustné, čo spôsobuje aj vyplavovanie živín. Na druhej strane karpatský flyš a slienité horniny karpatského flyšu majú obmedzenú vodopriepustnosť, čo sťažuje presakovanie zrážkových vôd do spodiny, to má za následok zhoršenie vodného a vzdušného režimu.

1.4.2 Hydrologické pomery

Katastrálnym územím obce Nižná Polianka preteká rieka Ondava, ktorá pramení na svahu ležiacom severozápadne nad obcou Ondavka, približne 0,5 km od slovensko-poľskej štátnej hranice. Od prameňa tečie Ondava smerom na juhovýchod a pri západnom okraji obce Nižná Polianka sa otáča smerom na juh. Rieka ďalej preteká cez obce Mikulášová a Cigla, za ktorou po obec Dubová mení smer na východ a potom pokračuje cez mestá Svidník a Stropkov opäť na juhovýchod až juh.

Zdroj: <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/bodrog.pdf>

1.4.3 Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie a jeho záujmové územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti (M3), charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu nad 25°C, s júlovým priemerom teploty vzduchu nad 16°C. V rámci mierne teplej oblasti územie patrí do okrsku mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového, na západe je v

bezprostrednom kontakte s okrskom mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým. V riešenom území priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje $-4,2^{\circ}\text{C}$, v júli $17,6^{\circ}\text{C}$. Priemerný ročný počet letných dní je 36, mrazových 127. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 60 – 80 dní (vyššiu hodnotu obyčajne dosahuje severná časť hodnoteného územia). Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 600 do 700 mm. V januári priemerné úhrny zrážok dosahujú 30 – 40 mm, v júli 80 – 100 mm. v okrese Bardejov dochádza k prehlbovaniu kontinentálnej klímy výrazným poklesom zimných úhrnov zrážok ($-13,21\%$). Znižuje sa tým vytváranie zásob vody v mimo vegetačnom období. Naopak, letný úhrn zrážok má stúpajúcu tendenciu ($+9,75\%$) v mesiacoch júna júl. Z analýz ďalej vyplýva, že trendovo klesajú minimálne mesačné zrážkové úhrny až o 23% a zahusťujú sa výskyty minimálnych bilančných úhrnov zrážok. Maximálne zrážkové úhrny majú narastajúci trend ($+17\%$). Z výsledkov trendových analýz je možné konštatovať, že dochádza z hľadiska vodných prebytkov, resp. nedostatkov k extrémnejším prípadom oproti minulosti. Rozkolísanosť trendových zmien môže mať za následok zmeny v ekologickej stabilite územia. Z hľadiska zaťaženia prízemnými inverziami je hodnotené územie charakterizované mierne inverznými polohami. Priemerný počet dní s dusným počasím dosahuje hodnotu 20 dní, priemerný počet dní s nízkou relatívnou vlhkosťou vzduchu (menšou ako 40 %) je 29. Priemerný ročný počet dní s hmlou dosahuje hodnotu 60 – 85 dní, sú determinované prítomnosťou údolia väčšej rieky. Počas roka prevláda prevažne severný a severozápadný vietor.

Zdroj: PHSR mesta Bardejov

1.4.4 Pedologické pomery

Celková výmera územia je 799,99 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 481,76 ha (42,91 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 317,93 ha (57,09 %). Z poľnohospodárskej pôdy má najväčšie zastúpenie trvalý trávny porast, z nepoľnohospodárskej pôdy je to lesný pozemok.

Tabuľka 25: Rozdelenie pôdneho fondu obce Nižná Polianka v r. 2018

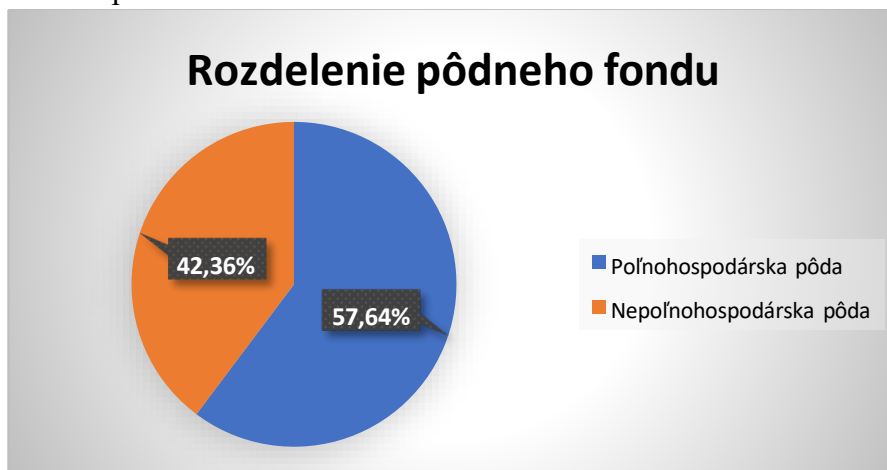
Pôdny fond	Výmera v m ²
Celková výmera územia obce	5 875 983
Poľnohospodárska pôda - spolu	3 386 961
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	670 905
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	74 957

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	2 641 099
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	2 489 022
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	1 960 600
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	162 137
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	289 862
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	76 423

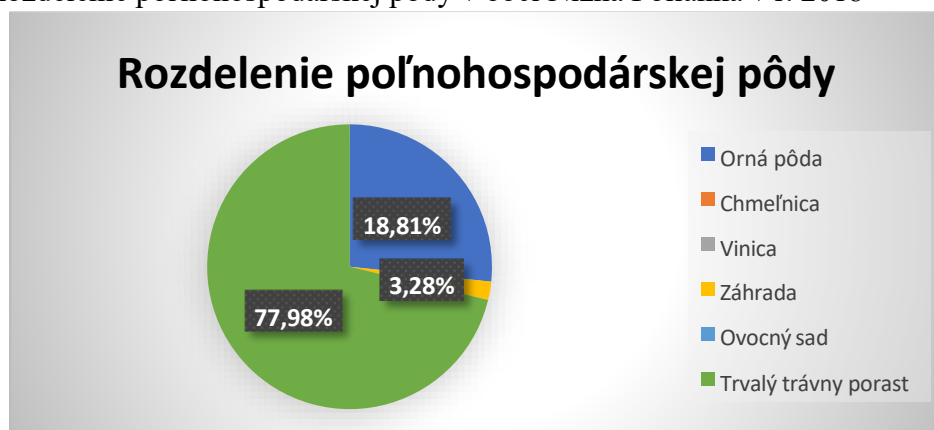
Zdroj: www.statistics.sk

Graf 18: Rozdelenie pôdneho fondu obce Nižná Polianka v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 19: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Nižná Polianka v r. 2018

Graf 20: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Nižná Polianka v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 26: Štruktúra pôdných typov v okrese Bardejov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM – fluvizem	7,03
ČA – čiernica	0,33
ČM – černoziem	-
RM – regozem	0,06
HM – hnedozem	0,17
LM – livizem	1,52
KM – kambizem	81,39
PZ – podzol	-
PG – pseudoglej	6,33
RA – rendzina	1,31
OM – organozem	-
SK - slanisko, SC – slanec	-
LI - litozem, RN – ranker	0,03
GL – glej	0,08
KT – kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	1,76

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Väčšina pôd v okolí obce bola ovplyvnená činnosťou človeka. Ich úrodnosť bola negatívne ovplyvnená najmä zmenou obehu minerálnych látok. Zníženie úrodnosti pôd zavinilo nahradenie prirodzeného hnojiva umelým. Ďalšie negatíva v oblasti hospodárenia s pôdou sa prejavujú vo forme nesystémových úprav, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene a rekultivácia pôdy, ktoré narušili vodný režim v krajine a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie. Rozsiahle plochy sú tiež ovplyvnené kyslými dažďami a prašným spádom.

Po získaní členstva v EÚ sa pôda na území SR stala súčasťou zdrojov pôdy Európskeho spoločenstva a tým aj časťou ekonomického, ekologického a sociálneho potenciálu pôdy Európskej únie s požiadavkou na vyspelý a fungujúci systém jej ochrany a správneho využívania. Na podporu týchto záujmov je vyčlenená pomoc Európskej únie, avšak len za predpokladu, že bude vytvorené kvalitné a odborné zázemie, právne a legislatívne podmienky a samozrejme aj vyspelý výkon činností v štátnej správe.

V zmysle zákona NR SR č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (PP) a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, v znení neskorších predpisov, v prípade záberu PP je potrebné, aby pri realizácii prác boli dodržané zásady ochrany a využívania PP podľa §12 ods.1 a 2 uvedeného zákona. Zdroj: Stanovisko č. OÚ-BJ-PLO 2019/010825-2 MJ zo dňa 24.09.2019.

1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia

Územie predstavuje zachované geobiocenózy na rozhraní dvoch horských systémov Západných a Východných Karpát a charakterizuje ho typický flyšový, prevažne vrchovinný reliéf. Vegetáciu reprezentujú najmä lesné porasty s prirodzenou skladbou drevín, miestami pralesovitého charakteru. Z drevín prevláda buk lesný, s rôznym výskytom autochtónnej jedle bielej, javor, lipa, brest horský, jaseň, hrab, borovica lesná, smrekovec, dub zimný, umelo je vysadený smrek obyčajný. V bylinných spoločenstvách sa prelínajú druhy Východných a Západných Karpát a súčasne sa vyskytujú typické horské druhy karpatských bučín a vrcholových lúk s nížinnými teplomilnými druhmi, ktoré sem zasahujú z južných oblastí. Z významných druhov Východných Karpát sa vyskytuje scila dvojlistá východná (*Scillabifoliassp. subtriphylla*) razivka smradľavá (*Aposerisfoetida*) čemerica purpurová (*Helleboruspurpurascens*), kostihoj srdcovitý (*Symphytumcordatum*), telekia ozdobná (*Telekiaspeciosa*), mliečnik rakúsky Sojákov (*Euphorbiaaustriacassp. sojakii*), zvonček konáristý jedľový (*Campanulapatulassp. abietina*), kosatec trávolistýpašachorový (*Iris gramineassp. pseudocyperus*), iskerník karpatský (*Ranunculuscarpaticus*), prilbica metlinatá

(*Aconitumpaniculatum*), silenka pochybná (*Silene dubia*), fialka odchýlená (*Viola declinata*). Z vápnomilných druhov je významný jelení jazyk celolistý (*Phyllitisscolopendrium*), pichliač lepkavý (*Cirsiumerisithales*), zvonovník hlavatý (*Phyteumaorbiculare*). Z horských druhov sa vyskytuje jastrabník pomarančový (*Hieraciumaurantiacum*), papradka alpínska (*Athyriumdistentifolium*), rebrovkarôznolistá (*Blechnumspicant*), objímavka obyčajná (*Streptopusamplexifolius*), kostrava horská (*Festucadrymeia*) a iné.

K významným charakteristickým druhom fauny stavovcov patrí mlok karpatský (*Triturusmontandoni*), salamandraš kvrnitá (*Salamandra salamandra*), jašterica živorodá (*Lacertavivipara*) a iné. Triedu vtákov reprezentujú bocián čierny (*Ciconianigra*), orešnicaperlavá (*Nucifragacaryocatactes*), tesár čierny (*Dryocopusmartius*), orol skalný (*Aquilachrysaetos*), orol kriľavý (*Aquilapomarina*), haja tmavá (*Milvusmigrans*), haja červená (*Milvusmilvus*), myšiak hôrny (*Buteobuteo*), východokarpatský endemit sova dlhochvostá (*Strixuralensis*). Z význačných druhov cicavcov tu žije vzácna vydra riečna (*Lutralutra*), tchor norok (*Plutoriuslutreola*), mačka divá (*Felissilvestris*), rys ostrovid (*Lynxlynx*), vlk obyčajný (*Canislupus*), medveď hnedý (*Ursusarctos*); v posledných rokoch sa vyskytujú v slovensko-pol'skom pohraničnom území aj ojedinelé exempláre zubra hôrneho (*Bisonbonasus*).

Zdroj: PHSR mesta Bardejov

1.4.6 Chránené územia prírody

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Na území okresu Bardejov sa nachádza z NATURA 2000:

SKUEV0331- Čergovský Minčol

SKUEV0332- Čergov

SKUEV0754- Stebnícka Magura

SKUEV0755- Regetovské rašelinisko

SKUEV0936- Horný tok Tople

SKUEV0937- Becherovská tisina

SKUEV0943- Livovská jelšina

SKUEV0952- Tvarožecké lúky

Zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search>

Významnými prvkami ekologickej stability sú porasty rozptýlenej mimo lesnej zelene v okolí ciest, vodných tokov, terénnych strží, ktoré je potrebné v maximálnej možnej miere chrániť. Navrhované opatrenia majú za cieľ zachovať tieto prvky ekologickej stability s podmienkou rešpektovania predmetu ochrany prírody.

Zdroj: Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, stnovisko č. OÚ-NJ-OSZP 2019/010778-002 zo dňa 11.09.2019.

1.4.7 Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedná za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

V obci sa zabezpečuje zber a vývoz tuhého komunálneho odpadu a separovaného odpadu. V roku 2018 predstavoval TKO 6 t a separované zložky: plasty (0,26 t), papier (0,1 t) a sklo (2,33 t). Zber a odvoz TKO zabezpečuje obec Šarišské Čierne. Zber, odvoz a likvidáciu separovaného odpadu zabezpečuje spoločnosť FÚRA, s.r.o., 044 42 Rozhanovce.

Zdroj: OcÚNižná Polianka (Hlásenie o vzniku odpadu a nakladania s ním r. 2018)

1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK

V zmysle zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky prevzal samosprávny kraj kompetencie v oblasti regionálneho rozvoja, medzi ktoré patrí aj vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja, koordinovanie úloh súvisiacich so zabezpečovaním hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja územia, koordinovanie plnenia koncepcií rozvoja samosprávneho kraja. Samosprávny kraj zabezpečuje a koordinuje vypracovanie odvetvových koncepcií a stratégií hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. Tie sú základnými dokumentmi, na základe ktorých sa realizuje rozvoj kraja. Výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zabezpečuje Prešovský samosprávny kraj (PSK) prostredníctvom oddelenia regionálneho rozvoja.

PSK v súlade so zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v súčasnosti má vypracovaný a schválený strednodobý rozvojový dokument PSK, ktorým je: „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020“ (PHSR PSK) a tiež územný plán PSK. PHSR PSK spolu s územným plánom PSK, je základným kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiacich v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami, investičnými projektmi a inými konkrétnymi aktivitami a spolu s návrhom na zdrojové krytie ich zabezpečenia.

1.6 SWOT analýza

SWOT analýza obce Nižná Polianka bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jej silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jej slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šanci),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tabuľka 27: SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce blízkosť okresného mesta Bardejov a tiež mesta Svidník prítomnosť atraktívneho prostredia predajňa potravín dobrá spolupráca obce s podnikateľmi územný plán obce existencia rekreačnej oblasti historické udalosti I. svetovej vojny vhodné geografické podmienky na rozvoj podnikateľskej činnosti, na rozvoj zimných a letných športov na rozvoj agropodnikania - účasť v MR Makovica - účasť v EUROREGIÓNĚ - zdravé a čisté životné prostredie - existujúce infraštruktúra CR - podpora miestnej samosprávy a obyvateľov obce - vodná nádrž a minerálny prameň - poloha na hlavnej trase medzi okresnými mestami Bardejov a Svidník, prejazd do PR , dobré autobusové spojenie s okresnými mestami - lesy a poľnohospodárska pôda - kludné vidiecke prostredie - skúsenosti z podnikateľskej činnosti u miestneho obyvateľstva v oblasti cestovného ruchu - veľmi srdečné a prajné obyvateľstvo	nevyhovujúci technický a energetický stav obecných budov nevyužitie obecné objekty absencia chodníkov chýbajú turistické chodníky a cyklotrasy nedostatok stavebných pozemkov nedostatočne vybudovaná infraštruktúra zlý stav miestnych komunikácií - nedostatok pracovnej sily v obci - chýba Územný plán obce - nie sú vytvorené podmienky pre výstavbu nových rodinných domov /nie je vytýčené územie na výstavbu, infraštruktúra, ai./ - nedostatočná starostlivosť o dôchodcov - nedostatočná príprava obyvateľov na budúce podnikateľské aktivity v oblasti cestovného ruchu /školenia, exkurzie, osвета, ai./ - nedostatočná vybavenosť obce základnou infraštruktúrou /miestne komunikácie, chodníky, kanalizácia, verejné osvetlenie, priekopy, premostenia, ČOV ai./ - chýba Plán odpadového hospodárstva obce - slabý rozpočet obce, chýbajúce zdroje na investičný rozvoj obce - zanedbané verejné priestranstvá a drobná vidiecka infraštruktúra – autobusové zastávky, obecný park, studničky

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

- podmienky pre hubárčenie a poľovníctvo - dostatočný počet neobývaných domov, ktoré môžu byť využité na rozvoj CR alebo malého a stredného podnikania - dobrá spolupráca s okolitými obcami - pomerne dobrá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva - pomerne kvalitná infraštruktúra a úroveň služieb v obci - nízka kriminalita a vandalizmus, pomerne dobrá bezpečnosť obyvateľov a ochrana ich majetku	a pod. - slabá pripravenosť obce na turistický ruch – nedostatočná sieť služieb, ubytovacích a stravovacích zariadení, parkoviská, verejné WC, čistiaca technika, servisné služby, čerpacia stanica PHM a pod. - slabá konkurencieschopnosť v podnikateľskej činnosti, nedostatok voľných investičných zdrojov - nedostatočná propagácia obce - zánik ľudových tradícií v obci - nedostatočné pokrytie mobilnou sieťou a chýbajúci verejný internet - neukončené majetkové usporiadanie pozemkov, rozdrobenosť parciel - nedostatok podnikateľov a odborných pracovníkov v oblasti CR v obci - chýba stratégia rozvoja turistického ruchu v území, masmediálna stratégia - slabá protipožiarna ochrana - nedostatočné možnosti kultúrneho vyžitia, nedostatok kultúrnych atrakcií pre obyvateľov a návštevníkov obce - neudržiavané verejné priestranstvá v obci - chýba obecné kompostovisko a miesto pre organizovaný vývoz odpadu /zberný dvor/ - chýba agrosektor, rodinné farmy a pod. - slabá informovanosť obyvateľov - divoké skládky - nevyužitý potenciál lesných drevín, chýba podnikateľská aktivita na spracovanie drevnej hmoty
Príležitosti	Ohrozenia
-vybudovanie chodníkov a cyklotrás rekonštrukcia OcÚ a KD -kamerový systém v obci -propagácia obce prostredníctvom internetu	-poškodzovanie miestnych komunikácií - ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov - zhodnotenie obecného majetku zvyšovanie prevádzkových nákladov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

a iných komunikačných médií spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí -cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou - realizácia obecného parku -potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, ŠR) a úverových prostriedkov - rozšírenie ponuky rekreačných, turistických a športových aktivít /podpora vzniku nových penziónov, stravovacích zariadení, výstavba športovísk, rozšírenie ponuky služieb, vybudovanie turistických trás, čerpaciej stanice pohonných hmôt, ai./ - rozvoj poľovníctva, hubárčenia, remesiel, drevársky priemysel, - vytvorenie nových pracovných príležitostí a zvýšenie počtu obyvateľov - zvýšenie počtu návštevníkov z PR a ostatných štátov - vypracovanie masmediálnej, komunikačnej a propagačnej stratégie obce, vydanie publikácie o obci, zvýšenie propagácie obce aj v zahraničí - zvýšenie spolupráce s miestnymi podnikateľmi a potenciálnymi investormi zvonku - vypracovanie Územného plánu obce, Plánu odpadového hospodárstva obce a Plánu rozvoja bývania v obci - zabezpečenie vzdelávacích aktivít miestneho obyvateľstva v oblasti podnikateľskej činnosti /ubytovanie v súkromí, agroturistika, poskytovanie služieb v cestovnom ruchu /požičovne športových potrieb, údržba komunikácií, pestovanie liečivých rastlín a pod./, rozvoj celoživotného vzdelávania - podpora malého a stredného podnikania - založenie tradície nových obecných kultúrnych podujatí a atrakcií - využitie potenciálu obce pre zvýšenie atraktívnosti územia /vytvorenie infraštruktúry okolo vodnej nádrže, cyklotrasy a náučné chodníky, rozvoj tradícií,/ - rozvoj cykloturistiky - podpora samosprávy pre nových podnikateľov a obyvateľov obce využitím spracovaného systému pomoci - využitie potenciálu miestnych obyvateľov pre skrášľovanie obce formou brigád, resp.	- nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny -nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce -neúspešnosť predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ a ŠR - nedostatok finančných zdrojov pre rozvojové aktivity - nezáujem miestnych a zahraničných investorov - nezáujem miestnej samosprávy - nezáujem VUC a štátu o rozvoj tohto regiónu - zmena podmienok pre čerpanie prostriedkov z EÚ - nedostatočné partnerstvá - nekvalitne spracované projekty na čerpanie fondov EÚ - sprísnené kritériá na ochranu prírody - nedostatočná informovanosť obyvateľov a nezáujem o podnikanie - zhoršenie spolupráce s okolitými obcami a v rámci MR - obmedzenie dopravného spojenia s obcou - odchod mladých ľudí do zahraničia za prácou - nerozvinutý trh s pôdou
--	--

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

sponzorom obce - využívanie fondov EU a ostatných finančných nástrojov - vstup zahraničného kapitálu - zlepšenie koordinácie s hraničným územím na strane Poľska v oblasti plánovania rozvoja územia, výmena skúseností - rozšírenie služieb pre zvýšenie kultúry bývania a pobytu turistov v obci /bankomat, verejné WC, verejne dostupný internet, zlepšenie dopravného spojenia s obcou, zriadenie taxi služby, ai./ - zlepšenie starostlivosti o dôchodcov - zlepšenie stavu komunikácií v zimnom období /pravidelná údržba a včasná oprava po zimnom období/, vybudovať sieť obecných chodníkov - využitie alternatívnych zdrojov energie /drevná hmota – odpad/ - rozvoj partnerstiev formou zakladania občianskych združení a iných foriem spolupráce - využívanie vodnej nádrže ako rekreačný a protipožiarny prvok - rozvoj pamätihodností I. svetovej vojny (múzeum I. svetovej vojny, panteón osobností, historický a náučný park I. svetovej vojny - organizácia spoločenských podujatí venovaných I. svetovej vojny	
--	--

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 28: SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
existencia kultúrneho domu dobré medziľudské vzťahy prítomnosť spolkov v obci (DHZ, Poľovnícky zväz Beskyd, Ondava pre život n. o .)	pomerne vysoká nezamestnanosť v okrese málo mladých ľudí absencia žiakov MŠ a ZŠ , nezrekonštruované obecné budovy na kultúrnu a športovú činnosť málo kultúrnych a športových podujatí chýba priestor na voľnočasové aktivity a oddych
Príležitosti	Ohrozenia
výstavba športového / multifunkčného ihriska vybudovanie detského ihriska rekonštrukcia priestorov KSB na zriadenie domu smútku vybudovanie hasičskej zbrojnice vrátanie vybavenia kultúrna a spoločenské podujatia pre rôzne vekové kategórie realizácia podujatí venovaná historickým udalostiam obce (spomienkové udalosti súvisiace s I. svetovou vojnou)	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva predpoklady nepriaznivého migračného vývoja počtu obyvateľstva nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov

Tabuľka 29: SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
pokojné a tiché prostredie krásna príroda zdravé ŽP pramene vody v katastri obce Nižná Polianka dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci vodovod	chýba kanalizácia v obci neupravený a zarastený vodný tok problém so zneškodňovaním biologicky rozložiteľného odpadu všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin existencie divokých skládok
Príležitosti	Ohrozenia
realizácia oddychovej zóny úprava verejných priestranstiev revitalizácia minerálneho prameňa odstránenie tzv. divokých skládok v obci regulácia rieky Ondava bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie a ČOV vybudovanie kompostoviska zabezpečenie kompostérov znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu	znečistenie životného prostredia ohrozovanie obce prašnosťou, a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

2 Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Nakoľko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, aj v prípade definovania stratégie platí priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- strategický cieľ,
- výber a popis špecifických cieľov v jednotlivých politikách, oblastiach rozvoja - ekonomická (hospodárska), sociálna, environmentálna.

Vízia: „Obec Nižná Polianka bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom, dobrými pracovnými a podnikateľskými možnosťami v obci a blízkom okolí, zónou zdravia, oddychu, športových a vzdelávacích možností s modernou štruktúrou služieb pre domácnosti a návštevníkov obce s potenciálom na rozvoj cezhraničného cestovného ruchu“.

Strategický cieľ: zabezpečenie všestranného rozvoja obce v súlade s potrebami obyvateľstva, so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia a zachovaním trvalo udržateľného rozvoja obce.

Tabuľka 30: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)
Cieľ 1 Zlepšenie základných služieb v obci

**Opatrenie 1.1 Optimálna sieť nových a zrekonštruovaných verejných budov a
dobudovanie infraštruktúry**

**Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné
priestranstvá**

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života miestnych obyvateľov, ich bezpečnosti a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia.

Tabuľka 31: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry, infraštruktúry cestovného ruchu a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít, budovanie historického povedomia s aspektom na lokálne historické udalosti

Špecifický cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce

Zdôvodnenie: Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť v oblasti kultúry, histórie, cestovného ruchu a športu. Obec si uvedomuje potrebu kultúrnych, historicko-spoločenských a športových akcií a s tým spojenou nedostatočnou infraštruktúrou. Úlohou tohto cieľa je dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru, infraštruktúru cestovného ruchu v podobe rekonštrukcie areálu letného kúpaliska a lyžiarskeho vleku, dobudovania ubytovacích a stravovacích kapacít, vybudovanie pamätníkov venovaných I. svetovej vojne, výstavbe zázemia a infraštruktúry pre rozvoj

cykloturizmu, ako aj zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti.

Tabuľka 32: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie elimináciou nepriaznivých vplyvov na životné prostredie
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie elimináciou nepriaznivých vplyvov na životné prostredie

Zdôvodnenie: S narastajúcim využívaním plastov a rôznych obalov vzniká veľké množstvo odpadov a preto je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je eliminovať negatívny vplyvy na životné prostredie, t. j. v prípade výskytu nelegálnych skládok realizovať ich sanáciu.

3 Programová časť

Táto časť obsahuje:

- ☐ konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám,
- ☐ súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov.

Tabuľka 33: Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Aktivita/Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
1.1 Optimálna sieť nových a zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry	1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	Ekonomická/sociálna
	1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Ekonomická/sociálna
	1.1.3 Výstavba kanalizácie	Ekonomická/sociálna
1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Ekonomická
	1.2.2 Oddychová zóna v obci	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	1.2.3 Vybudovanie chodníkov	Ekonomická/sociálna
	1.2.4 Výstavba historického parku I. svetovej vojny	Ekonomická / turistická
2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	Sociálna
	2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	Sociálna
	2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	Sociálna
	2.1.4 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na objekty cestovného ruchu	Sociálna / ekonomická
	2.1.5. Výstavba a rekonštrukcia centier cestovného ruchu (kúpalisko	Ekonomická / turistická

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

	a lyžiarsky vlek	
3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.1.1 Odstránenie divokých skládok	Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 34: Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Projekt / aktivita	Výsledok	Dopad
1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, fasáda, výmena okien	úspora energie a finančných prostriedkov, estetická funkcia
1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	nová hasičská zbrojnica vrátane vybavenia	prevencia pred požiarimi, ochrana majetku obce i obyvateľov obce
1.1.3 Výstavba kanalizácie	Vybudovanie kanalizácie	Funkčný systém spracovania odpadových vôd
1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	rekonštrukcia poškodených a rozbitých úsekov miestnych komunikácií	ochrana majetku obce, bezpečná doprava
1.2.2 Oddychová zóna v obci	zeleň a lavičky, altánok, krb..	nový priestor pre oddych obyvateľov aj návštevníkov obce
1.2.3 Vybudovanie chodníkov	počet km novovybudovaných chodníkov; počet prvkov verejnej infraštruktúry	bezpečnosť chodcov, nová infraštruktúra
1.2.4 Výstavba historického parku I. svetovej vojny	Vybudovanie priestoru vchádzajúceho z histórie obce súvisiace s I. sv. vojnou	nový priestor pre oddych, rozvoj turistického ruchu, budovania patriotizmu a historického povedomia
2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	organizácia rôznych spoločenských, kultúrnych a športových podujatí	stretávanie sa občanov navzájom, zlepšenie medziľudských vzťahov
2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb,	nové ihrisko pre rôzne športy; viac možností pre športovanie

	ktoré budú mať prospech	a aktívny pohyb obyvateľov
2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	priestory pre športovanie a aktívny pohyb obyvateľov obce
2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	zrekonštruované objekty cestovného ruchu
2.1.5. Výstavba a rekonštrukcia centier cestovného ruchu (kúpalisko, lyžiarsky vleč)	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	priestory pre športovanie, oddych a aktívny pohyb obyvateľov obce a návštevníkov obce
3.1.1 Odstránenie divokých skládok	sanácia nelegálnych skládok	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia

Zdroj: vlastné spracovanie

4 Realizačná časť

Realizačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia PRO bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý

dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

4.2 Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplývú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce.

4.3 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa** za príslušný rok schválená v OZ.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PRO musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení **Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiadúci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO (Príloha č. 5 - Vzor monitorovacej správy).

Tabuľka 35: Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2020	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2020	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2020-2027	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR SR 2018 a vlastné spracovanie

4.4 Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO Nižná Polianka je spracovaný akčný plán podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje aktivity/zoznam investícií všetkých opatrení. Akčný plán je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu a na základe SWOT analýzy. Poradie ani dôležitosť nie sú určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, resp. ostatných programoch a podľa reálnych možností obce. Akčný plán je realizovateľný v časovom období 2019 – 2027 a všetky plánované investície sú rovnocenné. Výška jednotlivých operácií nie je úplná a záväzná, nakoľko nie je k jednotlivým aktivitám vypracovaná projektová dokumentácia, ani nebolo začaté verejné obstarávanie.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
- flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný
- monitorovaný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Tabuľka 36: Akčný plán obce Nižná Polianka

Priorita; opatrenie; aktivita/projekt	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie v EUR
Priorita – Ekonomická (hospodárska) oblasť			
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry			
1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	2019-2027	Obec Nižná Polianka	800 000
1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2019-2027	Obec Nižná Polianka	30 000
1.1.3 Výstavba kanalizácie	2019-2027	Obec Nižná Polianka	2 500 000
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá			
1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2019-2027	Obec Nižná Polianka	300 000

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

1.2.2 Oddychová zóna v obci	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	150 000
1.2.3 Vybudovanie chodníkov	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	200 000
1.2.4 Výstavba historického parku I. svetovej vojny	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	250 000
Priorita : Sociálna oblasť				
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít				
2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	100 000
2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	80 000
2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	100 000
2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	1 000 000
2.1.5. Výstavba a rekonštrukcia centier cestovného ruchu (kúpalisko, lyžiarsky vlek)	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	500 000
Priorita: Environmentálna oblasť				
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva				
3.1.1 Odstránenie divokých skládok	2019-2027	Obec Polianka	Nižná	50 000

Zdroj: vlastné spracovanie

5 Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec pre realizáciu PRO Nižná Polianka,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov). Finančný rámec špecifikuje pre každú prioritu a na každý projekt. Ide o finančný prídel plánovaný ako odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- vlastné zdroje (rozpočet obce),
- štátne dotácie z účelových fondov (Environmentálny fond, ŠFRB),
- fondy EÚ,
- financovanie z národných projektov (Úrady práce, soc. vecí a rodiny),
- rozpočet Prešovského samosprávneho kraja,
- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia).

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska, či iných štátov.

Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov. Obec môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

- a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Celkovou sumou dlhu obce sa na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu. *Zdroj: Zákon č. 583 / 2004 Z. z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.)*

Obec Nižná Polianka má reálne skúsenosti s prípravou a realizáciou investičných aj neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja.

Tabuľka 37: Prehľad poskytnutej pomoci pre obec Nižná Polianka

Por.č.	názov schémy pomoci	Druh výdavku	kód projektu	číslo opatrenia	názov opatrenia	
	1	2	3	4	5	
1.	Základná infraštruktúra	Dokumentácia pre podporu obce Nižná Polianka – Mikroregión Makovica, Územný plán obce	11430400017	3,4	3.4 Renovácia a rozvoj obcí, OPZI	
2.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	Modernizáciou zastaralého verejného osvetlenia k ekologickejšiemu osvetleniu	25120220056	2,2	Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky	
3.	Program cezhraničnej spolupráce PL – SK	Pre pamäť budúcich generácií		III.	Podpora miestnych iniciatív (mikroprojekty)	
4.	Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013	Rekonštrukcia budovy obecného úradu v Nižnej Polianke	341PR0900789	3,4,1	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

5.	Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru 2009 - 2014	Obnova ekosystémových funkcií krajiny horného povodia rieky Ondavy – Ondava pre život	ACC01002	SK02	Prispôsobenie sa zmene klímy – prevencia povodní a sucha
6.	Európsky fond regionálneho rozvoja Program Interreg V-A Poľsko – Slovenská republika 2014 - 2020	História známa i neznáma – pamätník I. svetovej vojny poľsko-slovenského pohraničia		III.	Podpora miestnych iniciatív (mikroprojekty)
7.	Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020	Oddychová zóna pri Materskej škole	13/PRV/2015	7,2	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
8.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice v obci Nižná Polianka			Dotácia zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva vnútra SR

Zdroj: OcÚ

Tabuľka 38: Finančný rámec PRO Nižná Polianka

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Hlavný ukazovateľ/výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
			mesiac/rok -	a=b+e+f+g+h	b=c+d	Národné celkom c	EÚ (EŠIF) celkom d	e	f	g	h
I. Hospodárska (ekonomická) politika				4 180 000	3 980 000	265 000	3 915 000	0	0	0	0
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	800 000	800 000	50 000	750 000	0	0	0	0
	1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	30 000	30 000	5 000	25 000	0	0	0	0
	1.1.3 Výstavba kanalizácie	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	2 500 000	2 500 000	125 000	2 375 000	0	0	0	0
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	počet km zrekonštruovaných ciest	2019-2027	300 000	300 000	30 000	270 000	0	0	0	0
	1.2.2 Oddychová zóna v obci	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	150 000	150 000	15 000	135 000	0	0	0	0
	1.2.3 Vybudovanie chodníkov	počet km novovybudovaných chodníkov; počet prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	200 000	200 000	20 000	180 000	0	0	0	0

	1.2.4 Výstavba historického parku I. svetovej vojny	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2027	250 000	250 000	25 000	225 000	0	0	0	0
II. Sociálna politika				1 780 000	1 780 000	148 000	1 632 000	0	0	0	0
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2027	100 000	100 000	10 000	90 000	0	0	0	0
	2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2027	80 000	80 000	8 000	72 000	0	0	0	0
	2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2027	100 000	100 000	10 000	90 000	0	0	0	0
	2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2027	1 000 000	1 000 000	80 000	920 000	0	0	0	0
	2.1.5. Výstavba a rekonštrukcia centier cestovného ruchu (kúpalisko, lyžiarsky vlek)	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2027	500 000	500 000	40 000	460 000	0	0	0	0
III. Environmentálna politika				50 000	50 000	5 000	45 000	0	0	0	0
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.1.1 Odstránenie divokých skládok	počet odstránených neleg.skládok, množstvo sanovaného odpadu v tonách	2019-2027	50 000	50 000	5 000	45 000	0	0	0	0
Celkom				6 010 000	6 010 000	418 000	5 592 000	0	0	0	0

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je obec Nižná Polianka zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov, čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020, opatrenie 7 (Zdroj: PRV SR 2014 - 2020):

OPATRENIE: M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)

Právny základ

- článok 20 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV;
- príloha I bod 8.6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 808/2014.

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Podopatrenie: 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.

Opis typu operácie

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Názov operácie: Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Podopatrenie: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Opis typu operácie

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských

ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;

- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.
- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Názov operácie: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Podopatrenie: 7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Opis typu operácie

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

Obec Nižná Polianka je členom **ZMOS-u, Mikroregiónu Makovica,**

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO Nižná Polianka.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027 schválilo Obecné zastupiteľstvo v Nižnej Polianke na svojom riadnom zasadnutí dňa 5.11.2019 Uznesením č.43/2019.

Schválený PRO Nižná Polianka na roky 2019 - 2027 je zverejnený na internetovej stránke obce

Nižná Polianka: <http://www.obecniznapolianka.sk/>

Tabuľka 39: Schválenie PRO Nižná Polianka

Schválenie PRO Nižná Polianka na roky 2019 - 2027	
Dokument	- Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027 - Dokument spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0.
Spracovanie	- Forma spracovania: externou spoločnosťou, úplné spracovanie „na kľúč“ - Obdobie spracovania: jún 2019 – august 2019. - Za riadenie procesu zodpovedá starosta obce Nižná Polianka. Verejnosť bola oboznamovaná s výstupmi prostredníctvom úradnej tabule v obci Nižná Polianka a web stránky obce Nižná Polianka (http://www.obecniznapolianka.sk/); názory občanov boli zozbierané dotazníkovou metódou. - Náklady na spracovanie: 450,00 €.
Prerokovanie	- Verejné pripomienkovanie - Posudzovanie SEA
Schválenie	- Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo v Nižnej Polianke schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 – 2027“

Prílohy

- Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Nižná Polianka
- Príloha č. 2: Harmonogram PRO Nižná Polianka
- Príloha č. 3: Osnova PRO Nižná Polianka
- Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve
- Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy
- Príloha č.6: Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č.7: Zoznam tabuliek
- Príloha č.8: Zoznam grafov
- Príloha č.9: Zoznam obrázkov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Nižná Polianka

Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027
Forma spracovania	- s pomocou externých odborníkov - <i>úplné spracovanie „na kľúč“</i> .
Riadenie procesu spracovania	- dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. - za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce a dodávateľ - podklady o obci Nižná Polianka poskytne starosta obce Nižná Polianka - proces spracovania PRO 2019 - 2027 bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. S výstupmi bude verejnosť oboznamovaná prostredníctvom webovej stránky obce Nižná Polianka(www.obecniznapolianka.sk) a ich názory budú zozbierané dotazníkovou metódou.
Obdobie spracovania	- jún 2019 – august 2019, harmonogram spracovania (Príloha č. 2).
Financovanie spracovania	- financovanie bude zabezpečené z rozpočtu obce Nižná Polianka v sume 450,00 €, t. j. na: - náklady na vlastné spracovanie – experti (vyjadrené v osobohodinách): 80 hodín - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, dotazníky. - náklady na publicitu – tlač materiálov, úprava elektronických médií.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Príloha č. 2 : Harmonogram spracovania PRO Nižná Polianka

Harmonogram spracovania PRO Nižná Polianka Rok 2019												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Pripomienkovanie												
Schvaľovanie												

Príloha č. 3: Osnova PRO Nižná Polianka Úvod

Táto časť zahŕňa:

- obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol),
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia. **Časť 1: Analytická časť** Táto časť obsahuje:
- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť Táto

časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna). **Časť 3: Programová časť** Táto časť obsahuje:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
 - popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
 - stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
 - systém monitorovania a hodnotenia,
 - akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.
- Časť 5: Finančná časť**
Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení PRO obecným zastupiteľstvom a zverejnení PRO na web stránke obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve

Názov	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky 2019 - 2027
Obdobie platnosti	jún 2019 – december 2027
Predmet dohody	Cieľ spolupráce partnerov – vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie kvality života všetkých obyvateľov obce, v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja.
Účastníci dohody	Obec Nižná Polianka a DHZ Nižná Polianka
Podporované aktivity Financovanie	- Spolupráca pri tvorbe PRO, - Pomoc a spolupráca pri organizácii spoločenských aktivít v obci. - Sponzorské dary, - Dobrovoľnícka pomoc pri činnostiach na podporu rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy

Monitorovacia správa					
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet mesta <i>od do</i>	Externé zdroje <i>od</i> <i>do</i>	Realizácia aktivít <i>od do</i> a plán na obdobie <i>od do</i>
Cieľ 1					
Opatrenie 1.1					
A. 1.1.1					
A. 1.1.2					

Príloha č.6: Zoznam skratiek použitých v PRO

a. s. – Akciová spoločnosť

ČOV - Čistiareň odpadových vôd

DSS – Domov sociálnych služieb

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

FO – Fyzická osoba

– Hektár

HD – hovädzí dobytok

HDP – Hrubý domáci produkt

CHÚ – Chránené územie

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

IBV - Individuálna bytová výstavba IKT –

Informačné a komunikačné technológie km –

Kilometer

k. ú. – Katastrálne územie m²

– meter štvorcový

MDVRR SR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MR – Miestny rozhlas

MŠ - Materská škola

NKP – Národná kultúrna pamiatka

NP - Neпоľnohospodárska pôda

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

OcÚ – Obecný úrad

OZ – Obecné zastupiteľstvo

PD - Poľnohospodárske družstvo

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

PO – Právnická osoba
PP – Poľnohospodárska pôda
PRO - Program rozvoja obce
PRV SR – Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky
PSK – Prešovský samosprávny kraj
ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov
SAD – Slovenská autobusová doprava SPP,
a. s. - Slovenský plynárenský podnik
s. r. o. – Spoločnosť s ručeným obmedzením SVP
– Slovenský vodohospodársky podnik
ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
ŠK - Športový klub
š. p. – Štátny podnik
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
TKO - Tuhý komunálny odpad
TVS – Televízny signál
UEV – Územie európskeho významu
ÚZPF - Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VSE, a. s. – Východoslovenské elektrárne
VÚC - Vyšší územný celok
VVS, a. s. – Východoslovenská vodárenská spoločnosť
VZN – Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ - Základná škola
Z. z. – Zbierka zákonov
ŽP – Životné prostredie

Príloha č.7: Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce Nižná Polianka	9
Tabuľka 2: Spádovosť obce Nižná Polianka	10
Tabuľka 3: Infraštruktúra a občianska vybavenosť v obci Nižná Polianka.....	10
Tabuľka 4: Vývoj počtu obyvateľov obce Nižná Polianka podľa pohlavia v r. 2014 – 2018 ..	11
Tabuľka 5: Prehľad vekových skupín v obci Nižná Polianka v r. 2018	13
Tabuľka 6: Ekonomická aktivita obyvateľov obce Nižná Polianka	14
Tabuľka 7: Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2014 – 2018.....	15
Tabuľka 8: Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Nižná Polianka v r. 2014 – 2018	16
Tabuľka 9: Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Nižná Polianka	18
Tabuľka 10: Vierovyznanie v obci Nižná Polianka	19
Tabuľka 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Nižná Polianka	19
Tabuľka 12: UoZ v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018.....	21
Tabuľka 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín v r. 2014 – 2018.....	21
Tabuľka 14: Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bardejov v r. 2014 - 2018.....	22
Tabuľka 15: Prehľad UoZ v PSK v r. 2014 – 2018	22
Tabuľka 16: Prehľad UoZ v SR v r. 2014 – 2018.....	23
Tabuľka 17: Typy obydli v obci Nižná Polianka	24
Tabuľka 18: Byty podľa obdobia výstavby v obci Nižná Polianka.....	24
Tabuľka 19: Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody v obci Nižná Polianka	25
Tabuľka 20: Zdravotníctvo v obci Nižná Polianka.....	30
Tabuľka 21: Prehľad FO - podnikateľov a PO v obci Nižná Polianka v r. 2018.....	33
Tabuľka 22: Aktíva a pasíva obce Nižná Polianka za rok 2017 a 2018 v EUR	35
Tabuľka 23: Náklady obce Nižná Polianka v r. 2017 a 2018	36
Tabuľka 24: Výnosy obce Nižná Polianka v r. 2017 a 2018	36
Tabuľka 25: Rozdelenie pôdneho fondu obce Nižná Polianka v r. 2018	38
Tabuľka 26: Štruktúra pôdnych typov v okrese Bardejov.....	40
Tabuľka 27: SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	45
Tabuľka 28: SWOT analýza sociálnej oblasti	49
Tabuľka 29: SWOT analýza environmentálnej oblasti.....	50
Tabuľka 30: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	51
Tabuľka 31: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	52

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižná Polianka na roky
2019 - 2027

Tabuľka 32: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti.....	53
Tabuľka 33: Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	54
Tabuľka 34: Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov.....	55
Tabuľka 35: Plán hodnotenia a monitorovania PRO.....	58
Tabuľka 36: Akčný plán obce Nižná Polianka	59
Tabuľka 37: Prehľad poskytnutej pomoci pre obec Nižná Polianka	62
Tabuľka 38: Finančný rámec PRO Nižná Polianka.....	64
Tabuľka 39: Schválenie PRO Nižná Polianka.....	68

Príloha č.8: Zoznam grafov

Graf 1: Stav obyvateľstva v obci Nižná Polianka podľa pohlavia v r. 2018.....	12
Graf 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018	12
Graf 3: Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Nižná Polianka v r. 2018.	13
Graf 4: Obyvatelia obce Nižná Polianka podľa vekových skupín a pohlavia v r. 2018	14
Graf 5: EAO podľa pohlavia.....	15
Graf 6: Zastúpenie EAO obce Nižná Polianka	15
Graf 7: Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci Nižná Polianka v r. 2014 - 2018.....	16
Graf 8: Migračné saldo v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018.....	17
Graf 9: Národnostné zloženie v obci Nižná Polianka	18
Graf 10: Vierovyznanie v obci Nižná Polianka	19
Graf 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Nižná Polianka	20
Graf 12: UoZ podľa pohlavia v obci Nižná Polianka v r. 2014 – 2018	21
Graf 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín	21
Graf 14: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti na úrovni okresu, kraja a SR	23
Graf 15: Zastúpenie FO - podnikateľov v obci Nižná Polianka	32
Graf 16: Zastúpenie PO v obci Nižná Polianka v r. 2018	33
Graf 17: Zastúpenie podnikateľov v obci Nižná Polianka v r. 2018.....	33
Graf 18: Rozdelenie pôdneho fondu obce Nižná Polianka v r. 2018	38
Graf 19: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Nižná Polianka v r. 2018.....	38
Graf 20: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Nižná Polianka v r. 2018	38

Príloha č.9: Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Poloha obce Nižná Polianka	8
Obrázok 2 Erb a vlajka obce Nižná Polianka	10
Obrázok 3 Obnova vojnového cintorína Nižná Polianka	29